

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Diplomová práce

**Dovoz zboží do EU ve vybraných režimech
dle země původu**

Vypracovala: Bc. Sabine Rybníčková
Vedoucí práce: Ing. Lucie Tichá, Ph.D.

České Budějovice 2020

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Sabine RYBNÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **E18582**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Téma práce: **Dovoz zboží do EU ve vybraných režimech dle země původu**
Zadávací katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je identifikovat klíčové instituty a základní postupy nezbytné pro dovoz zboží do EU. Na vybraných příkladech pak analyzovat příslušné celní režimy dle jednotlivých zemí.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury
2. Sběr dat
3. Analýza režimů dovozu do ČR dle země původu
4. Vyhodnocení a případné doporučení

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metody. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury. 8. Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: **50-60 stran**

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- Beneš, V. (2004). *Zahraniční obchod: [příručka pro obchodní praxi]*. Praha: Grada.
Janatka, F., Hándl, J., & Novák, R. (1999). *Obchodní operace ve vývozu a dovozu*. Praha: Codex Bohemia.
Kalínská, E. (2010). *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada.
Klabouchová, I. (2002). *Čl a původ zboží (3., dopl. a aktualiz. vyd.)*. Praha: Polygon.
Machková, H., Černohlávková, E., & Sato, A. (2007). *Mezinárodní obchodní operace (4., aktualiz. vyd.)*. Praha: Grada.
Svatoš, M. (2009). *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada.
Tichá, L. (2007). *Vnější obchodní vztahy ČR*. (1. vyd.) České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Lucie Tichá, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání diplomové práce: **18. ledna 2019**

Termín odevzdání diplomové práce: **14. dubna 2020**

V Českých Budějovicích dne 11. února 2019

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (20)
370 05 České Budějovice

Ing. Petr Štumpf, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala Ing. Lucii Tiché, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce a její cenné rady a připomínky.

Obsah

Úvod.....	2
1. Společná obchodní politika Evropské unie	4
1.1. Nástroje společné obchodní politiky.....	5
1.2. Obchodní dohody.....	9
1.3. Procesy integrace.....	13
1.3.1. Pásmo volného obchodu.....	13
1.3.2. Celní unie.....	14
1.3.3. Společný trh	14
1.3.4. Hospodářská a měnová unie.....	15
1.4. Celní řízení.....	16
1.5. Právní úprava	18
1.6. Celní dluh a související základní legislativa	18
2. Vybrané režimy dovozu.....	21
2.1. Volný oběh	21
2.2. Tranzit	22
2.3. Uskladňování v celním skladu	22
2.4. Aktivní zušlechťovací styk	23
2.5. Přepřepřování pod celním dohledem	23
2.6. Dočasné použití.....	24
3. Role původu zboží při dovozu	25
3.1. Nepreferenční původ zboží.....	25
3.2. Preferenční původ zboží.....	26
4. Metodika a cíle práce.....	29
5. Praktická část	30
5.1. Vybraná data o importu Evropské unie	30
5.2. Postup při importu do Evropské unie	32
5.3. Případová studie	43
5.3.1. Vstupní informace o provedené komparaci.....	45
5.3.2. Výsledky komparace – zjištěná výše vyměřeného cla a DPH.....	46
5.3.3. Celní řízení, certifikace a další podmínky dovozu textilního zboží.....	48
Závěr.....	50
Summary	53
Zdroje	54

Úvod

Tématem předkládané diplomové práce je dovoz zboží do EU ve vybraných režimech dle země původu. Evropská unie, jako celek, patří mezi nejvýznamnější ekonomiky na světě a je tak pro ostatní státy důležitým místem pro export jejich zboží. V oblasti obchodu jsou mezi jednotlivými členskými státy uplatňována pravidla tzv. volného pohybu, která se váže na pohyb osob, zboží, služeb i kapitálu, čímž došlo k odbourání bariér, které zde v minulosti mezi jednotlivými státy existovaly. Nicméně ve vztahu k třetím státům toto neplatí a Evropská unie aktivně uplatňuje svou obchodní politiku, která strategicky zaměřena nejen ochranu a podporu občanů Evropské unie, ale mimo jiné také na podporu méně rozvinutých států, a především na podporu dovozců z těch nejméně rozvinutých zemí, což je v souladu s dalšími solidárními principy politiky Evropské unie. Konkrétní zaměření této diplomové práce je pak věnováno tématu cel, a i s nimi souvisejících celních režimů, které stejně jako celní dluh náleží do kategorie tarifních nástrojů obchodní politiky nejen Evropské unie.

Zásadním cílem práce je identifikovat klíčové instituty a základní postupy nezbytné pro import zboží do EU a analýza příslušných celních režimů při dovozu do Evropské unie. Dále rovněž odraz země původu na celkové výši celního dluhu a na veškeré související legislativě, která je však velice rozsáhlá a obsahuje řadu výjimek. Proto bude v rámci práce vypracován i základní metodický postup určený pro dovozce, ze kterého je možné získat základní přehled o administrativních úkonech spojených s importem do Evropské unie.

Práce je rozdělena do dvou částí. První z nich je teoretická část, která usiluje o vysvětlení základních pojmů pro přiblížení tématu. Ve druhé, praktické části je provedena analýza konkrétních celních režimů při dovozu do Evropské unie a dopadu země původu na výši celního dluhu. Diplomová práce byla rovněž doplněna o grafická znázornění i řadu obrázků.

Kapitola první se zaměřuje na Společnou obchodní politiku Evropské unie, neboť právě ta určuje všechny povinnosti i závazky související s dovozem zboží ze třetích zemí. Prostor je věnován především jejím nástrojům a také obchodním dohodám, dále je popsáno celní řízení, právní úprava této problematiky a dále je zde

vysvětlen pojem celní dluh. V druhé kapitole je pozornost věnována vybraným režimům dovozu, konkrétně následujících: volný oběh, tranzit, uskladňování v celním skladu, aktivní zušlechťovací styk, přepracování pod celním dohledem a dočasné použití. Vysvětlení těchto pojmů je považováno za klíčové pro následnou analýzu.

Třetí kapitola je věnována preferenčnímu a nepreferenčnímu původu zboží, neboť právě od toho se odvíjí celá řada opatření, zahrnující také zákazy či omezení uplatňované ze strany Evropské unie.

V rámci praktické části práce byly nejprve shrnuty důležité informace o importu do Evropské unie, dále byl vypracován jednak metodický postup, který identifikuje základní operace související s celním procesem a nástroji dostupnými na internetu, které jsou k tomu určeny. V praktické části je dále představena případová studie, v rámci které byly porovnány dopady rozdílné politiky Evropské unie v mezinárodním obchodu na vybrané státy. Konkrétně se studie věnuje komparaci, která vyhodnocuje u čtyř vybraných států s rozdílnou ekonomickou situací to, jaké jsou rozdíly v nákladech na výši cla a DPH při dovozu textilního zboží z těchto zemí. Vedle toho byla zjišťována i další specifika, která se vztahují k dovozu vybrané komodity, jako jsou například certifikáty, nebo jiné podmínky či limity pro dovoz konkrétního textilního zboží ze čtyř vybraných států.

1. Společná obchodní politika Evropské unie

Evropská unie je největší světovou ekonomikou, která představuje více než 20 % světového hrubého domácího produktu (HDP) s částkou 15 bilionů EUR. Zároveň je jednou z nejotevřenějších ekonomik, která dosahuje 2 791 miliard EUR ve vývozu a 2 578 miliard EUR v dovozu. Toho je dosahováno tím, že EU se svými obchodními partnery odstraňuje bariéry, například cla a kvóty a zajišťuje spravedlivé konkurenční podmínky. Ve formování světového systému tedy Evropská unie hraje velmi důležitou roli. Mimo jiné tím, že aktivně podporuje Světovou obchodní organizaci (WTO). *Je predikováno, že v příštích patnácti letech má být 90 % celosvětového hospodářského růstu realizováno mimo Evropu. Mezinárodní obchod prochází významnými změnami zapříčiněnými používáním nových informačních technologií* (Evropský parlament, 2019).

Členské státy Evropské unie přijaly v rámci společné obchodní politiky jednotný systém a přenesly příslušné kompetence na Evropskou komisi a Radu. Existují ale i určité oblasti, ve kterých mohou členské země v obchodních vztazích provádět kroky samostatně. To ale za předpokladu, že jednání bude v souladu se zásadami společné obchodní politiky. Jedná se například o uzavírání dohod o hospodářské, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci se třetí stranou. Členský stát také dále disponuje pravomocí rozhodovat o tom, s kým bude obchodovat a jaké zboží bude přivážet a dovážet (Tichá, 2007).

Důležitým cílem evropské obchodní politiky je přinášet evropským firmám nové příležitosti. Obchodní politika EU si mimo stabilitu a ekonomický růst klade za cíl také podporu rozvoje chudých zemí a prosazování evropských hodnot. Těmi jsou lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a ochrana lidských práv. Usiluje o zapojení všech zemí do světové ekonomiky pomocí odstraňování bariér mezinárodního obchodu (Euroskop, 2020).

Jak o tom svědčí záznam v systému WTO pro urovnávání sporů, EU prokázala pozoruhodnou schopnost bránit vlastní zájmy v mezinárodních obchodních sporech. EU rovněž používá nástroje mezinárodního obchodu na podporu vlastních hodnot a politik a snaží se rozšířit vlastní regulační postupy ve zbytku světa. Prosazování evropských hodnot, mezi něž patří lidská práva, udržitelný rozvoj, řádná správa a řízení

a respektování životního prostředí, je vskutku jedním ze tří pilířů obchodní strategie EU „Obchod pro všechny“ (Europa, 2020).

Článek 207 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) stanoví společnou obchodní politiku jako výlučnou pravomoc Evropské unie.

Evropská obchodní politika upravuje tyto následující oblasti:

- obchod se zbožím a službami,
- přímé zahraniční investice,
- obchodní aspekty duševního vlastnictví (patenty a veřejné zakázky).

Obchodní politika obsahuje tři hlavní části:

- Obchodní dohody se zeměmi mimo EU (jejich cílem je otevření nových trhů a přinášení nových příležitostí pro evropské firmy)
- Obchodní pravidla na ochranu evropských výrobců před nekalou konkurencí.
- Členství EU ve WTO (Světové obchodní organizaci), jenž stanovuje mezinárodní obchodní pravidla. Evropská komise zde vyjednává jmény jednotlivých členských států EU (Evropský parlament, 2019).

1.1. Nástroje společné obchodní politiky

EU v rámci společné obchodní politiky využívá dvě základní skupiny nástrojů. Těmi jsou autonomní a smluvní nástroje. Autonomní a smluvní opatření je navzájem propojeno, jelikož účinnost autonomních nástrojů je omezována nástroji smluvními.

Autonomní opatření se týkají dovozu a vývozu mimo rámec smluvních závazků a dělí se na tarifní a netarifní. Mezi tarifní opatření se řadí zejména cla a celní kvóty a mezi netarifní opatření patří kvantitativní restrikce či devizové restrikce.

Smluvní politika zahrnuje veškerá smluvní ujednání se třetími zeměmi týkající se dovozu a vývozu jako jsou smluvní cla a kvóty, obchodní dohody, dohody o zaručeném importu, multilaterální komoditní dohody apod. (Fojtíková, 2008).

Tarifní nástroje

1. Clo

Jedná se o poplatky vybírané státem (EU) za zboží, které přechází celní hranice státu. Autorka Klabouchová popisuje funkci cla jako ochranu vnitřního trhu, funkci fiskální a také obchodně politickou. Je možné se také setkat s ekologickou funkcí, kdy se za pomoci stanovení vyšších celních sazeb může stát bránit dovozu surovin a materiálů, které při dalším zpracování či používání negativně ovlivňují životní prostředí (Machková, 2014).

Clo je rozlišováno z různých hledisek: dle účelu, z hlediska směru dopravy a z hlediska výpočtu celní dávky.

Dle účelu jsou cla členěna na:

- *Finanční*, jejichž cílem je získání prostředků do státního rozpočtu. Sazba tohoto cla v zásadě odpovídá spotřební dani. Ta velmi ovlivňuje konečnou cenu zboží, především u produktů jako jsou benzín, nafta, cigarety a alkohol.
- *Ochranářská*, která mají za úkol zdražení dováženého produktu z důvodu ochrany domácích výrobků.
- *Zvláštní* cla, kterými jsou diferenční cla (v námořní dopravě - vysoké clo pro zboží dovážené cizími loděmi), preferenční cla (zvýhodnění vybraných států), vyrovnávací cla (tzv. antidumpingová cla – dodatečná cla na dovážené zboží) a kompenzační cla (varianta vyrovnávacích cel – v případě, kdy domácí producenti žádají ochranu proti levné zahraniční konkurenci) (Beneš, 2004).

Z hlediska směru dopravy jsou cla členěna na:

- *Vývozní*, která mají ochranářskou či fiskální funkci.
- *Tranzitní*, v minulosti používaná cla, která jsou nyní zrušena. Země (především hlavní světové křižovatky) ale nadále snaží bránit tranzitu dopravních prostředků z důvodu ekologické zátěže uvalováním poplatků a byrokratických překážek.
- *Dovozní*. Tyto cla jsou nejběžněji aplikována jako nástroj pro ochranu domácího trhu a velkým přínosem jsou též z fiskálního hlediska (Kalínská, 2010).

Z hlediska výpočtu celní dávky jsou dále cla členěna na:

- *Specifická*, která jsou počítaná z váhy zboží.
- *Valorická*, též hodnotová cla, kde je dávka vypočtena procentní sazbou k ceně. Nejčastěji k ceně CIF (v ceně je zahrnuta doprava, pojištění a další náklady pojící se s dodávkou zboží).
- *Smíšená* neboli klouzavá cla. Jde o komplikované konstrukce, jimiž se stát snaží odstranit či využít výhody/nevýhody specifických či valorických cel (Beneš, 2004).

Většina celních příjmů směřuje do rozpočtu EU a tvoří tak jeden z tzv. vlastních zdrojů evropského rozpočtu. Tyto příjmy se ale vzhledem ke vzrůstající soběstačnosti Společenství, a tedy i menší potřebou importu a také neustále se snižujícím clům při dovozu do EU postupně snižují (Euroskop, 2020).

Na následujícím obrázku jsou znázorněny příjmy EU z výběru cel při dovozu ze třetích zemí.

Obrázek č. 1: Příjmy z cel za rok 2018

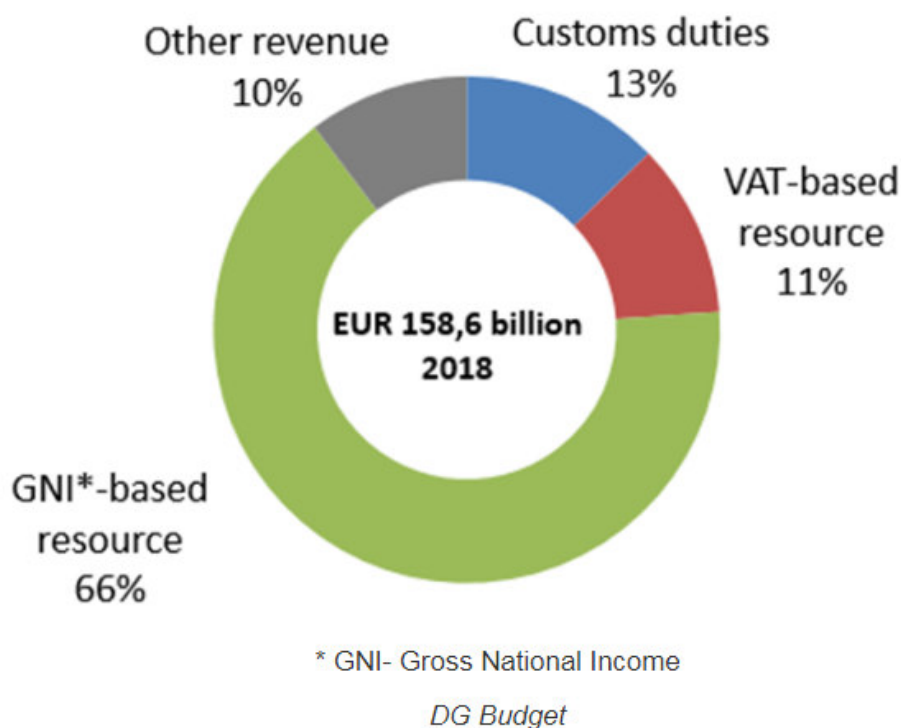
DG Taxation and Customs Union and Eurostat

Zdroj: Europa, 2018

Cla, která byla vybrána v roce 2018, ve srovnání s předchozím rokem nepatrně poklesla navzdory neustálému zvyšování hodnoty dovozu zboží a dosáhla 25,396 miliard EUR. Podíl cel na celkových příjmech EU klesl v roce 2018 na 13 %.

Níže uvedený obrázek znázorňuje strukturu příjmů EU v roce 2018. Zelenou barvou je vyznačen hrubý národní důchod, který tvořil 66 % rozpočtu. Modrou barvou jsou označeny příjmy z cel, které, jak už bylo zmíněno, tvořily 13 % příjmů rozpočtu. Červeně jsou pak označeny příjmy z DPH (11 %) a šedou barvou ostatní příjmy (10 %) (Europa, 2018).

Obrázek č. 2: Struktura příjmů EU v roce 2018

Zdroj: Europa., 2018

2. Celní kvóty

Jedná se o množstevní omezení dovozu se sníženou celní sazbou. Po vyčerpání kvóty je aplikována smluvní sazba cla. Spotřebitelé tak mají větší výběr produktů a nečlenské země jsou takto zároveň motivovány k tomu, aby naopak samy otevřely svůj trh evropskému zboží (Alexander, 1997).

V EU jsou používány 2 typy celních kvót:

- *Smluvní*, které lze využít na zboží ze všech třetích zemí
- *Preferenční*, které lze čerpat pouze zeměmi, pro které je kvóta stanovena.

EU vyhláší také *celní stropy*, ty jsou stejně jako u celních kvót určeny množstvím zboží, kdy je možné čerpat sníženou sazbu cel. Rozdíl je v tom, že zvýhodněnou celní sazbu je možné využít i po překročení stanovené kvóty, a to až do doby, kdy je na popud některého ze členských států uplatňování snížené celní sazby ukončeno. Aktuální informace k celním kvótám a stropům lze nalézt v systému TARIC nebo QUOTA (Fojtíková, 2008).

Netarifní nástroje

Netarifními nástroji obchodní politiky EU jsou množství omezení, licenční řízení, daně a poplatky, technické předpisy, hygienické standardy atd. Tyto nástroje jsou často považovány za obchod poškozující, jelikož je na rozdíl od tarifních nástrojů těžké je kvantifikovat. Někdy jsou netarifní nástroje také nazývány jako Neviditelné překážky obchodu (Fojtíková, 2008).

1.2. Obchodní dohody

Obchodní vztahy EU s třetími zeměmi upravují obchodní smlouvy. Jejich cílem je vytvoření lepších obchodních příležitostí a překonání překážek bránících obchodu. EU má se svými obchodními partnery řadu dohod, z nichž každou musí schválit Evropský parlament (Beneš, 2004).

Klasicky používanými prostředky dvoustranné (bilaterální) zahraničněobchodní politiky jsou obchodní dohody a smlouvy, dohody o volném obchodu, o zamezení dvojího zdanění, o ochraně a podpoře investic a o vědeckotechnické a hospodářské spolupráci.

Členské státy daly souhlas Evropské komisi ke sdílení své pravomoci, která má oprávnění jednat jejich jmény v záležitostech týkajících se mezinárodního obchodu a také k jednání o mezinárodních obchodních dohodách. EU je tedy jediným subjektem oprávněným k jednání o dvoustranných či vícestranných dohodách (Evropa, 2020).

Ve svých obchodních vztazích se třetími zeměmi používá EU širokou škálu dohod. Ty jsou rozlišovány svým zaměřením a stupněm liberalizace, které chtějí dosáhnout, prostřednictvím snižování nebo rušení cel či vytvoření celní unie, v rámci které jsou uplatňována stejná cla vůči třetím zemím.

V oblastech, kde jsou již cla mezi EU a partnerskou zemí nízká, snaží se dohody spíše odstranit netarifní překážky. Cílem může být například otevřít trh veřejných zakázek a služeb. Další netarifní bariérou je také harmonizace norem a standardů pro výrobky. Příkladem může být zákaz EU používat určité hormony v produkci masa a požadavek uplatnění těchto norem i na maso, které se dováží ze třetích zemí (Euroskop, 2019).

Dále upravují obchodní dohody pravidla investování a stanovují postupy při řešení investičních sporů. Firmy se v případě, že se cítí být poškozeny rozhodnutím státu, ve kterém investují, mohou s tímto státem soudit.

Základní klasifikace obchodních dohod:

- **dohody o hospodářském partnerství** – podpora rozvoje vztahů s obchodními partnery z afrických, karibských a tichomořských států
- **dohody o volném obchodu** – umožnění vzájemného otevření trhu s rozvinutými zeměmi a rozvíjejícími se ekonomikami pomocí preferenčního přístupu na trhy
- **asociační dohody** – podpora širší politické spolupráce (např. Unie pro Středomoří s Tuniskem).

Hlavním cílem těchto dohod je podpora investic a snižování cel (Evropa, 2020).

EU v současnosti vyjednává o obchodních dohodách s těmito zeměmi:

Severní Amerika

Dohoda mezi Kanadou a zeměmi Evropské unie, upravující podmínky volného obchodu a dodržování autorských práv s názvem CETA vstoupila částečně v platnost 21. 9. 2017. Plnou platnost nabyde ratifikací všech členských zemí EU.

Asie

V únoru 2019 schválili poslanci obchodní a investiční dohodu mezi EU a Singapurem, která do pěti let odstraní téměř všechny celní překážky vzájemného obchodu. V prosinci roku 2018 byla schválena obchodní dohoda a dohoda o strategické partnerství s Japonskem. Ta výrazně podpoří také český vývoz do Japonska

S Čínou neprobíhá v současné době žádné jednání o podobné dohodě, ale obě strany hovoří o široké investiční dohodě. Jednat se začalo v listopadu roku 2013 a poslední diskuze se zatím uskutečnila v říjnu 2018 (Evropa, 2019).

Jednání s dalším asijskými zeměmi:

Probíhající obchodní jednání mezi EU a třetími zeměmi zahrnují:

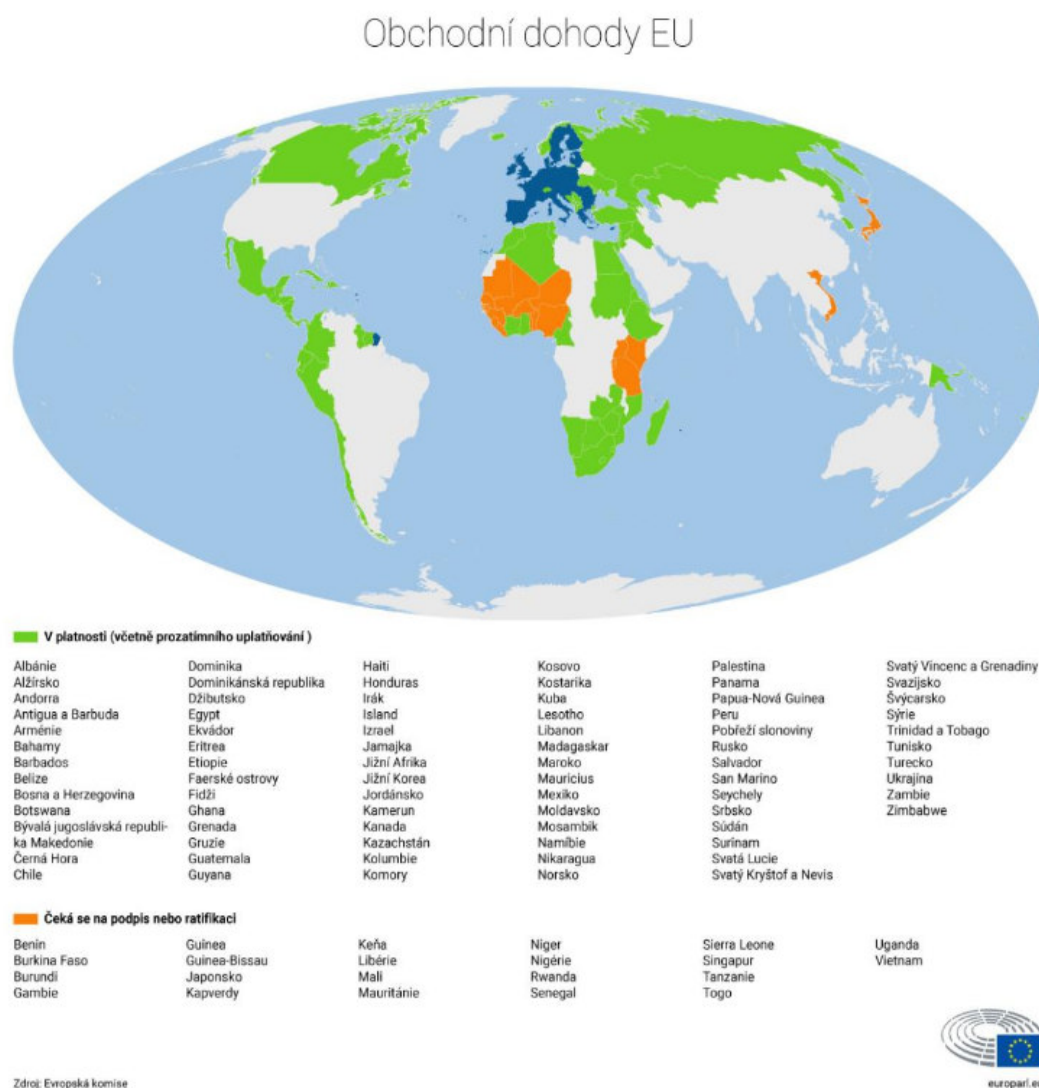
- **Japonsko** – dohoda o volném obchodu, která vstoupila v platnost dne 1. února 2019; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2012 a dohoda byla ratifikována koncem roku 2018;
- **Singapur** – rozdělená dohoda o volném obchodu, která byla podepsána 19. října 2018, má vstoupit v platnost v roce 2019; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2007 v rámci Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN);
- **Vietnam** – rozdělená dohoda o volném obchodu byla podepsána 30. června 2019; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2007 v rámci sdružení ASEAN;
- **Mexiko** – modernizace globální dohody EU – Mexiko má být finalizována do konce roku 2018; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 1999;
- **MERCOSUR** – 28. června 2019 byla dokončena jednání s jihoamerickým obchodním blokem tvořeným Argentinou, Brazílií, Paraguayí a Uruguayí o obchodní dohodě, která je součástí dohody o přidružení; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 1999;
- **Chile** – probíhají jednání o modernizaci stávající dohody o volném obchodu; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2017;
- **Austrálie a Nový Zéland** – probíhají jednání o dohodě o volném obchodu; směrnice pro jednání byly přijaty v roce 2018 (Evropa, 2019).

Obchod se službami

TiSA neboli Dohoda o obchodu se službami je předmětem jednání dvaceti tří členů WTO včetně EU. Tito členové představují 70 % celosvětového obchodu se službami.

Snahou je, aby TiSA mohla v budoucnosti nahradit GATS (mnohostranná dohoda uzavřená mezi vládami členských států WTO, která obsahuje rámec právně závazných pravidel pro mezinárodní obchod se službami), a stát se tak novým a modernějším základem mnohostranných pravidel mezinárodního obchodu se službami (Evropský parlament, 2020).

Obrázek č. 3: Mapa obchodních dohod EU

Zdroj: Evropská komise, 2020

Nová struktura obchodních dohod

V květnu roku 2018 byly Radou stanoveny klíčové zásady týkající se způsobu, jakým jsou sjednávány a uzavírány obchodní dohody.

Rada se zaměřila především na dva aspekty:

- záměr Evropské komise doporučit, aby ustanovení týkající se investic a ustanovení týkající se ostatních obchodních otázek byla rozdělena do samostatných dohod;
- úlohu, kterou má Rada v obchodních jednáních hrát (Europa, 2020).

1.3. Procesy integrace

Autorka Kalínská popisuje mezinárodní ekonomickou integraci jako změnu uspořádání světového hospodářství, při níž dochází ke vzniku větších hospodářských celků namísto relativně samostatných ekonomik. Lze tedy říci, že jde o jakési ujednání mezi státy, které si tímto navzájem poskytují výhodnější zacházení. Dle stupně integrace zahrnují tyto procesy snižování a odstraňování bariér pro vzájemný obchod, volný pohyb kapitálu a pracovní síly, odstraňování vnitřních hranic a soulad technických norem, a dále také zavedení společné měnové politiky. Nad rámec integračních procesů ekonomických může docházet i k integraci politické, kdy má celek společnou vládu, zákonodárné orgány aj (Kalínská, 2010).

Ekonomická integrace je rozdělena na následující stupně:

- Pásmo volného obchodu
- Celní unie
- Společný trh
- Hospodářská a měnová unie (Ekonomikon, 2020).

1.3.1. Pásmo volného obchodu

Tento stupeň integračního procesu zahrnuje eliminaci bariér vzájemného obchodu. Vůči nečlenským zemím je však ponechána vlastní obchodní politika. Jako příklad lze

uvést Evropskou zónu volného obchodu, která zahrnuje Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko a Island (Kalínská, 2010).

1.3.2. Celní unie

Celní unie je jakýmsi exkluzivním druhem mezinárodního partnerství. Na rozdíl od zemí, které jsou sdruženy v zóně volného obchodu, a ponechávají si tak vlastní samostatnost v hospodářské i obchodní politice, členské státy celní unie vystupují jako celek. Celní unie uplatňuje společnou obchodní politiku vůči ostatním zemím, které nepatří do této unie (tzv. třetím zemím). Není výjimkou, že v rámci celní unie dochází také k vyšším stupňům integrace, kterými mohou být například měnová či hospodářská unie (Svatoš, 2009).

1.3.3. Společný trh

Tento druh integrace z pohledu zahraničně-obchodní politiky funguje stejně jako celní unie, avšak vztahy jsou uvnitř tohoto celku rozšířeny na volný pohyb kapitálu, zboží, služeb a osob. Příkladem je Evropská unie (Kalínská, 2010).

Evropská unie v současné době sdružuje 28 evropských států a jedná se o unikátní hospodářský a politický celek. Za účelem podpory hospodářské spolupráce bylo roku 1958 založeno Evropské hospodářské společenství (EHS) šesti zemí: Německa, Belgie, Itálie, Francie, Nizozemska a Lucemburska. Z pouze hospodářské kooperace vzniklo společenství spolupracujících v široké škále dalších oblastí, jako je ochrana životního prostředí, vnější vztahy, bezpečnost, spravedlnost a další, do kterého se postupně zapojilo dalších 22 států. EU prošla různými stádii spolupráce od odstranění bariér obchodu mezi členskými zeměmi, zónou volného obchodu k celní unii a společnému (vnitřnímu) trhu, který definuje Maastrichtská smlouva jako prostor bez vnitřních hranic, v rámci kterého platí volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. Roku 1993 Evropské hospodářské společenství (EHS) změnilo název na Evropskou unii (Klabouchová, 2002). V 19 státech Evropské unie se používá společná evropská měna – euro (Europa, 2020).

1.3.4. Hospodářská a měnová unie

Nejvyšším stupněm integrace je hospodářská a měnová unie, která navíc zahrnuje společnou monetární politiku, a tedy i společnou měnu a jednotnou centrální banku (Evropská centrální banka), která je odpovědná za provádění jednotné měnové politiky. V tomto celku je vyžadován vysoký stupeň koordinace. V jejím rámci státy koordinují své hospodářské a fiskální politiky (Kalínská, 2010).

Společný celní sazebník (TARIC)

TARIC je celní sazebník, který je používán při dovozu zboží ze třetích zemí. Zakládá se na kombinované nomenklatuře obsahující přes deset tisíc podpoložek, které jsou tvořeny osmimístnými kódy a vytváří základ společného celního tarifu. Slouží jako nástroj ke statistickému přehledu zahraničního obchodu EU a obchodu mezi členskými státy. TARIC dále obsahuje další tisíce kódů, kterými jsou dvoumístné nebo přídavné kódy, jež se uvádí za osmimístnou podpoložku (Machková, 2014).

Jedná se tedy o jednotný systém, jehož základem je kombinace dvou údajů, kterými jsou číselné označení zboží a celní sazba. Komodity v celním sazebníku jsou členěny do tzv. tříd. Tyto třídy jsou označovány římskými číslicemi a tvoří součást číselného kódu. Každá třída je dále rozdělena do kapitol a podkapitol, které jsou označeny čtyřmístným kódem. Dle nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku jsou zboží přidělovány číselné kódy. Konkrétní celní opatření mají formu:

- Všeobecná celní sazba
- Smluvní celní sazba
- Preferenční celní sazba (v mezinárodních smlouvách)
- Preferenční celní sazba přijatá jednostranně vůči některým zemím
- Jednostranné sazby umožňující snížení dovozního cla u vybraného zboží (Machková, 2014).

Celní správa ČR vytvořila aplikaci TARIC CZ, která nabízí rychlý přehled celních sazeb, sazeb DPH včetně zákazů a omezení jak na úrovni EU, tak i na národní úrovni České republiky. Tuto aplikaci lze použít jako simulaci vývozu či dovozu do nebo z třetích zemí (Tichá, 2007).

Aplikace TARIC CZ obsahuje:

- Celní sazebník v interaktivní podobě (úroveň EU)
- Celní sazby (úroveň EU)
- Celní kvóty a zemědělské kvóty (úroveň EU)
- Zákazy a omezení společné pro celou EU (úroveň EU)
- Sazby daní – DPH a SPD (úroveň ČR)
- Zákazy a omezení ČR (úroveň ČR) (Celní správa, 2017).

1.4. Celní řízení

Hlavním úkolem celního řízení je zajištění systému celního dohledu nad zbožím ze třetích zemí v rámci jednotného celního území Evropské unie. Dovozem zboží je zde chápán vstup zboží ze třetích zemí na území Společenství. Místem plnění je místo, ve kterém zboží vstupuje na celní území EU. Toto území vymezuje nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, jež je Celním kodexem, a tedy základní legislativní normou, která upravuje pohyb zboží ze třetích zemí. Tento kodex upravuje jednotlivá cla, postupy jeho vyměrování a výběru a další obchodněpolitické prostředky, které jsou uplatňovány vůči třetím zemím (Machková, 2014).

Celní správa České republiky vybírá cla, daně, zajišťuje některé bezpečnostní úkoly a kontroluje dodržování různých povinností. Je zřízena Zákonem č. 12/2012 o Celní správě České republiky. Celní správa je rozdělena na dva základní stupně. Prvním stupněm je Generální ředitelství cel, které sídlí v Praze a druhým jsou celní úřady. Celní úřady se nacházejí v krajských městech (14) a poslední sídlí na letišti Václava Havla - Celní úřad Ruzyně v Praze. Nadřízeným orgánem Celní správy ČR je Ministerstvo financí ČR (Celní správa, 2017).

Úkolem celního řízení je rozhodnutí o propuštění zboží do příslušného celního režimu a aplikovat odpovídající tarifní nebo netarifní fiskální a obchodněpolitická opatření.

Při dovozu zboží ze třetích zemí je vyměrováno:

- Dovození clo
- Daň z přidané hodnoty
- Spotřební daň

- Další nepřímě daně
- Dovozní poplatky v rámci zemědělské politiky

K zahájení celního řízení dojde v okamžiku, kdy celní úřad přijme prohlášení deklaranta. To bývá zpravidla v listinné podobě („jednotný správní doklad – JSD“), ale není vyloučena ani forma elektronická či ústní. Údaje, které deklarant uvede v JSD by měly být doloženy i některými následujícími dokumenty, kterými jsou obchodní faktura vystavená vývozcem na jméno dovozce, uvádějící měnu a částku. Dále certifikát o původu zboží, přepravní doklad a další předepsané doklady (např. zdravotní či veterinární certifikáty). Jak již bylo v práci zmíněno, osoba předkládající celní prohlášení je nazývána celní deklarant. V průběhu celního řízení jsou porovnávány údaje v dokumentech se skutečným stavem zboží. Od úhrady cla a daní je osvobozeno zboží neobchodní povahy, které je dováženo pouze příležitostně ze třetích zemí například jako dar nebo pro osobní potřebu. Dovoz zboží cestujícím v letecké dopravě je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 430 EUR na osobu. Dovoz zboží cestujícím v rámci rekreačního nebo sportovního létání je v tuzemsku osvobozen od daně do výše hodnoty zboží odpovídající částce 300 EUR na osobu. Při dovozu zboží cestujícím mladším patnácti let se částka snižuje na částku 200 EUR na osobu (Celní správa, 2017).

Celní území Evropské unie je ohraničeno až na výjimky stejně jako geografické a politické hranice. Zahrnuje tyto státy: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie (Machková, 2014).

Je důležité uvést, že problematika celní politiky byla a stále je v rámci mezinárodního obchodu řešena v rámci úmluvy GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). Úmluva GATT je první mnohostranná obchodní a celní mezinárodní dohoda. Vstoupila v platnost roku 1948. Účelem GATT bylo postupné odstraňování obchodních bariér. Tato úmluva je spravována v rámci Světové obchodní organizace (World Trade Organization) – WTO (Daniels, 2009).

1.5. Právní úprava

Celní problematika se zabývá cly, jakožto peněžitým plněním hrazeném při vývozu či dovozu zboží na celní území EU a dalšími pravidly a postupy při těchto operacích.

V současné době ji upravují především sekundární právní akty EU, ty mají charakter nařízení, což znamená, že jde o právní předpisy, které jsou v České republice na základě jejich mezinárodních závazků přímo účinné a mají aplikační přednost před národními právními normami. Národní právní úprava upravuje pouze ty nezbytné činnosti celních orgánů, které buď právní úprava EU neobsahuje vůbec, nebo v právní úpravě EU obsaženy jsou, ale vzhledem k praktickým potřebám výkonu působnosti celních orgánů je nutné, aby byly upraveny konkrétněji či podrobněji. Národní právní úprava je uplatňována také v případě, kdy předpisy Evropské unie výslovně odkazují na národní právní úpravu (Sobotka, 2016).

V současné době je celní problematika upravena především nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex unie. Tuzemským právním předpisem vůči celnímu kodexu Společenství je celní zákon č. 242/2016 Sb. (Zákony pro lidi, 2020).

1.6. Celní dluh a související základní legislativa

Pro lepší orientaci v celní legislativě související s výší vyměřeného cla i propuštěním zboží do navrženého celního režimu bude potřeba vysvětlit rozdíl mezi clem a celním dluhem. Zatímco pod pojmem clo se rozumí finanční nástroj obchodní politiky, celní dluh znamená povinnost uhradit příslušné clo.

Celním dluhem se rozumí závazek dlužníka uhradit věřiteli příslušné clo. Dlužníkem je v tomto případě celní deklarant a věřitelem orgány celní správy. Právní úprava rozlišuje přímé a nepřímé zastoupení v celním řízení.

- Zastoupení přímé: dlužníkem je osoba, v jejíž prospěch zástupce jedná
- Zastoupení nepřímé: společným dlužníkem jsou celní deklarant i osoba, v jejíž prospěch zástupce jedná (Machková, 2014).

V případě nepřímého zastoupení se hovoří o tzv. solidární odpovědnosti za celní dluh, kdy všechny osoby odpovídají za clo společně a nerozdílně a mají tak společný celní dluh.

Pokud dle zákona upravující daně z přidané hodnoty nebo zákona o spotřebních daních vzniká společně s celním dluhem rovněž daňová povinnost, v případě dovozu zboží osvobozeného od cla, že ke vzniku celního dluhu dojde při splnění ostatních podmínek pro jeho vznik (Zákony pro lidi, 2016).

Návrh, aby došlo k propuštění zboží do daného režimu, podává příjemce zboží nebo jeho deklarant, např. pošta, spediční společnost.

Před propuštěním zboží do některého z celních režimů musí dojít k tzv. zajištění celního dluhu, přičemž celní orgány mohou vyžadovat pouze jeden typ takového zajištění pro jeden celní dluh. Tato jistota zaručuje uhrazení cla, daně i dalších poplatků vybíraných celními orgány při dovozu zboží. Zde může vystupovat i třetí osoba, která se tímto stává ručitelem. V běžných případech se zajištění požaduje ve výši celního dluhu, pokud však celní deklarant podá žádost s odůvodněním, můžou celní orgány rozhodnout o snížení částky zajištění (Machková, 2014).

Dle celního zákona (Zákon č. 242/2016 Sb.) lze jistotu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie poskytnout:

- složením částky,
- ručení nebo finanční záruky, nebo
- zástavního práva k nemovité věci.

Spolu s jistotou výše stanovenými způsoby poskytnutou lze rovněž zajistit jiná peněžitá plnění, spravována společně se clem. Nezajišťuje se však daň z přidané hodnoty, a to v případě dočasného uskladnění zboží a zvláštních celních režimů s výjimkou celního režimu tranzit (Zákony pro lidi, 2020).

V závislosti na celních režimech je jistota povinná dle celního kodexu Evropské unie v následujících případech:

- pro povolení provozování dočasného skladu
- při vzniku celního dluhu (režim volného oběhu, konečné užití)
- pro povolení zvláštního režimu s výjimkou režimu tranzitu

- pro propuštění do režimu tranzitu (Celní správa, 2020)

Existuje řada výjimek, které celní zákon stanovuje a kde dané položky zcela osvobozuje od dovozního cla a celního dluhu. V České republice se zde řadí například:

- *„diplomatická pošta, konzulární zavazadlo a jiná pošta požívající ochrany podle mezinárodního práva“*
- *„zboží dovážené osobami požívajícími výsad a imunit podle mezinárodní smlouvy v rozsahu odpovídajícím principu vzájemnosti“*
- *„vojenský materiál a přiměřené množství zboží určeného pro výhradní potřebu vojenského a civilního personálu ozbrojených sil vysílajícího státu nebo závislých osob podle zákona upravujícího pobyt ozbrojených sil jiných států“*

Pro platbu cla stanovuje Evropská unie lhůtu, pokud celní dluh není vyrovnán v této určené lhůtě, považuje se clo za částku, kterou nelze vybrat (Machková, 2014).

2. Vybrané režimy dovozu

Po vyměření cla, daní a dalších obchodněpolitických opatření je ukončeno celní řízení a zboží je propuštěno do vybraného celního režimu. Celní režim vyjadřuje účel, za kterým je určité zboží na území dováženo. Režim propuštění zboží do volného oběhu je nejčastěji používaným režimem pro dovoz.

Celní zákon umožňuje při dovozu použití některého z následujících režimů:

- volný oběh,
- tranzit,
- uskladňování v celním skladu,
- aktivní zušlechťovací styk,
- přepracování pod celním dohledem,
- dočasné použití (Machková, 2014).

2.1. Volný oběh

Cílem propuštění zboží do tohoto režimu je, aby s tímto zbožím, které pochází ze třetích zemí, bylo dále možné nakládat tak, jako by bylo zbožím Společenství a získává tedy jeho celní status. Při propuštění do tohoto režimu se vybírá clo, spotřební daně a DPH, jedná se o tzv. celní dluh. V případě, kdy vznikne celní dluh, je clo vyměřováno dle sazeb uvedených v celním sazebníku Společenství.

Pro propouštění zboží do volného oběhu je typické uplatňování obchodně politických opatření, vyměřování a výběr cel a poplatků dlužných ze zákona, a kromě toho může být vyžadováno splnění dalších formalit, které jsou stanoveny právními předpisy na dovoz zboží.

Deklarant, tedy fyzická či právnická osoba navrhuující celním orgánům propuštění zboží do některého z celních režimů, podá celní prohlášení na dovážené zboží podléhající dovoznímu clu. Celním prohlášením se rozumí úkon, kterým osoba, která ho předkládá, projevuje vůli, aby bylo zboží propuštěno do celního režimu navrženého na celním prohlášení. Je nutné, aby celní prohlášení bylo předloženo předepsanou formou a způsobem (Beneš, 2004).

2.2. Tranzit

Tranzitním režimu podléhá zboží, které je dovážené pod celním dohledem příslušných úřadů od jednoho celního úřadu k jinému celnímu úřadu. Celní úřad, u kterého tranzitní operace začíná, je nazýván jako celní úřad odeslání. Celní úřad, u kterého tranzitní operace končí, je nazýván celní úřad určení. Celní kodex unie vymezuje pro členské státy EU dva typy celního režimu tranzitu, a to vnější tranzit a vnitřní tranzit. Při dovozu zboží ze třetích zemí se využívá režim vnější tranzit (Machková, 2014).

Vnějším tranzitem se rozumí režim umožňující přepravu zboží za stanovených podmínek mezi dvěma místy nacházejícími se na celním území Unie. Vnější tranzit umožňuje přepravu:

- zboží, které není zbožím Unie, aniž by toto zboží podléhalo dovozním clům a dalším poplatkům nebo obchodně-politickým opatřením,
- zboží Unie, a to ve zvláštních případech uvedených v čl. 189 DA.

Režimem vnějšího tranzitu je umožněna přeprava zboží, které nepochází z EU, mezi dvěma místy na celním území Unie bez toho, aby dané zboží podléhalo dovoznímu clu a dalším poplatkům či obchodněpolitickým opatřením.

Tento režim je určený pro evidenční, administrativní a kontrolní účely.

Zboží, které není zbožím společenství, aniž by podléhalo dovozním clům, je v režimu tranzitu pod celním dohledem od okamžiku vstupu na celní území Společenství až do okamžiku:

- Změny jeho celního statusu
- Umístění do svobodného pásma, svobodného skladu
- Zpětného vývozu
- Zničení (Celní správa, 2020).

2.3. Uskladňování v celním skladu

Režim uskladňování v celním skladu dovoluje dle celního kodexu po omezenou dobu skladovat v celním skladu zboží pocházející ze třetích zemí, aniž by toto zboží podléhalo dovoznímu clu či obchodněpolitickým opatřením.

Celním skladem je místo schválené celními orgány, které nad ním vykonávají dohled a kde je zboží za předepsaných podmínek skladováno. Jedno místo nemůže být ve stejné době schváleno jako více než jeden sklad.

Dle celního kodexu musí být toto zboží propuštěné do režimu uskladňování v celním skladu dále vyvezeno či je mu přiděleno jiné celně schválené určení či použití dle zvláštních předpisů Společenství (Klabouchová, 2002).

2.4. Aktivní zušlechtovací styk

Režimem aktivního zušlechtovacího styku je dle celního kodexu umožněno, aby v jedné či více zušlechtovacích operacích na celním území EU bylo použito:

- Zboží pocházející ze třetích zemí, které má být po zušlechtění vyvezeno zpět z celního území Společenství formou zušlechtěných výrobků, bez toho, aby na něj bylo uvaleno dovozní clo a obchodněpolitická opatření (podmíněný systém),
- Zboží, které je propuštěno do volného oběhu s následným navrácením či prominutím dovozního cla, kterému toto zboží podléhá, je-li opět vyvezeno z celního území EU ve formě zušlechtěného výrobku (systém navrácení).

Zušlechtovacími operacemi se rozumí další zpracování zboží zahrnující instalaci, kompletaci, montáž, opravy či úpravy a jeho následné vyvezení zpět do třetí země (Machková, 2014).

2.5. Přepřacování pod celním dohledem

Režim přepřacování pod celním dohledem poskytuje možnost podrobit zboží pocházející ze třetích zemí, na celním území Společenství operacím, při kterých dochází ke změně sazebního zařazení tohoto zboží, aniž by podléhalo dovoznímu clu či obchodněpolitickým opatřením, a následně propustit výrobky vzniklé z těchto operací do volného oběhu za použití pro ně platných dovozních cel. Tyto výrobky jsou

označovány jako přepracované výrobky. V odůvodněných případech lze však dovezené zboží propustit do volného oběhu i ve stavu v jakém bylo dovezeno, nebo ve stádiu částečného přepracování (Machková 2014).

2.6. Dočasné použití

Režim dočasného použití poskytuje možnost, aby zboží, které není zbožím Společenství a které by mělo být následně vyvezeno zpět v původním stavu, mimo běžné snížení hodnoty zapříčiněné jeho používáním, bylo na celním území EU užíváno s plným či částečným osvobozením od dovozního cla i obchodněpolitických opatření.

V případě, že vznikl u tohoto zboží celní dluh, pak je splatný vyrovnávací úrok z částky dovozního cla pro dané období. Platí zde stejná ustanovení jako u vyrovnávacího úroku v režimu aktivního zušlechťovacího styku.

Tento režim dává dovozcům možnost až po dobu dvou let zkoušet zboží, které ale zůstává majetkem vývozce (Celní správa, 2020).

3. Role původu zboží při dovozu

Původ zboží je jedním z nejdůležitějších údajů používaných v celní problematice. S původem zboží je úzce spjata uplatňování různých celních sazeb včetně preferenčních opatření či zákazů a omezení uplatňovaných EU. Za zboží, které pochází z určité země, je považováno zboží, které bylo v této zemi zcela získáno či vyrobeno. To, jakého původu je zboží, má vliv na to, jaká celní sazba bude zvolena. Platí zde, že čím více výhodná kategorie celních sazeb je, tím přísněji je přistupováno k nárokům na prokázání původu zboží. Tuto problematiku je možné dělit do dvou základních částí - nepreferenční původ zboží a preferenční původ zboží. Určováním a prokazováním původu zboží se zabývají tzv. Pravidla původu zboží (Klabouchová, 2002).

3.1. Nepreferenční původ zboží

Jak již název napovídá, při použití těchto pravidel nejsou čerpány žádné preference. Cílem stanovení nepreferenčního původu zboží je odpovídající vyměření cla a uplatnění netarifních opatření (především antidumpingová opatření a kontrola množstevních opatření jako jsou celní kvóty a celní stropy) a statistické účely.

Dle prováděcího nařízení komise k celnímu kodexu je možné získat nepreferenční původ u zboží zcela získaného v jednom státu či na jediném území. Tímto zbožím mohou být nerostné produkty, rostlinné produkty, živá zvířata, produkty ze živých zvířat, produkty získané lovem či rybolovem, zboží vyrobené na lodích (nesoucí vlajku státu), produkty získané z moře či teritoriálních vod, odpady ze zpracovatelských operací a produkty získané z výrobků výše uvedených (Evropská unie, 2019).

Podílel-li se na výrobě zboží více než jeden stát či jedno hospodářské území, zboží bude mít nepreferenční původ v místě, kde došlo k poslednímu podstatnějšímu ekonomicky zdůvodněnému přepracování. Specifika jednotlivých druhů zboží nedovolují používat stejná pravidla v postupu hodnocení zdůvodněné hospodářské operace, protože v některých případech je nutné posuzovat například procentní obsah cukru ve výrobku a jindy zkoumat podíl původních materiálů v příslušném zboží na základě jeho hodnoty (Prosman, 2018).

3.2. Preferenční původ zboží

Preferenční celní sazby jsou nejčastěji poskytovány rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím. Jejich použití je dle nařízení Rady (EHS) č. 918/83 závislé na původu zboží a příslušného dvoustranné či mnohostranné ujednání mezi EU a zemí původu.

Rozvojovým a nejméně rozvinutým státům je nutné poskytovat hospodářskou pomoc, a tím rozvíjet mezinárodní obchod a následně i národní hospodářství a životní úroveň obyvatel a odstraňovat chudobu. Preferenční sazby jsou na rozdíl od ostatních sazeb snižené a ve velkém počtu případů nulové. EU zavedla vlastní systém všeobecných celních preferencí známý pod zkratkou GSP ("Generalised System of Preferences") v jehož rámci poskytují rozvinuté země či jejich uskupení rozvojovým zemím a územím jednostranně zvýhodněný přístup na vlastní trhy. Děje se tak v souladu s doporučením UNCTAD z roku 1968 a na základě výjimky k doložce nejvyšších výhod GATT/WTO, přičemž platí, že systém musí být všeobecný, nerekiproční a nediskriminační (mpo, 2016).

Od ledna roku 2014 byla stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 nová pravidla pro poskytování preferenčního zacházení v rámci systému GSP.

Členění systému GSP v podobě tří různých režimů zůstalo zachováno:

- **obecný režim "GSP"** — poskytován rozvojovým zemím v závislosti na výši jejich příjmu na hlavu;
- **speciální pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných "GSP+"** — dodatečné preference (nulová celní sazba pro vybrané produkty) pro rozvojové země, které se zavázaly implementovat základní mezinárodní konvence Organizace spojených národů a Mezinárodní organizace práce;
- **zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země "EBA"** — bezcelní dovoz pro vše mimo zbraní (mpo, 2020).

Pro možnost využití preferenčního režimu je nutné dohodnutým způsobem prokázat nárok na preferenci. Celní kodex udává kromě bilaterálních a multilaterálních dohod či jednostranných opatření dvě varianty stanovení původu. První je stanovení preferenčního původu, kdy musí být zboží zcela získáno na území země, která je součástí těchto dohod a opatření. Další možností je dostatečné zpracování či opracování zboží (změna jeho charakteristických rysů proti původnímu výrobku), které se může lišit od hospodářsky opodstatněného zpracování u nepreferenčního původu zboží. Celní kodex stanovuje operace, které nejsou pro získání preferenčního původu dostačující. Jde především o operace ve skladování, jako je větrání, likvidace zkažených částí výrobku, třídění či krájení (Celní správa, 2020).

V případě preferenčního původu zboží je důležité uvést možnost kumulace původu zboží. Kumulace zboží znamená, že výrobky pocházející z rozvojových (RZ) a nejméně rozvinutých zemí (NRZ) vznikají často v kooperaci více států. Zboží pak získává původ té RZ či NRZ, jejíž podíl na přidané hodnotě je nejvyšší (Klabouchová, 2002).

Důležitou podmínkou při poskytování preferencí je nutné prokázat původ v dovozní zemi. K těmto účelům slouží mezinárodně používaný certifikát FORM.A. Formulář vydává organizace UNCTAD a je jednotný a dostupný ve všech státech systému GSP. Způsob vyplnění jednotlivých údajů je popsán přímo u jednotlivých odstavců formuláře a další pokyny jsou uvedeny na rubové straně. Certifikát musí být potvrzen obchodní komorou či podobnou státní institucí v RZ či NRZ. Výjimkou je zboží, které má původ v RZ nebo NRZ a má hodnotu do 5000 USD. Tyto výrobky mají nárok na celní preferenci i bez předložení certifikátu FORM.A (Klabouchová, 2002).

Následující obrázek zobrazuje certifikát FORM.A v anglickém jazyce.

Obrázek č. 4: Certifikát FORM.A

1. Goods consigned from (Exporter's business name, address, country)			Reference No		
2. Goods consigned to (Consignee's name, address, country)			GENERALIZED SYSTEM OF PREFERENCES CERTIFICATE OF ORIGIN (Combined declaration and certificate) FORM A Issued in (country) See notes overleaf		
3. Means of transport and route (as far as known)					
4. For official use					
5. Item number	6. Marks and numbers of packages	7. Number and kind of packages, description of goods	8. Origin criterion (see Notes overleaf)	9. Gross weight or other quantity	10. Number and date of invoices
11. Certification hereby certified, on the basis of control carried out, the declaration by the exporter is correct. Place and date, signature and stamp of certifying authority			12. Declaration by the exporter The undersigned hereby declares that the above details and statements are correct; that all the goods were produced in (country) and that they comply with the origin requirements specified for those goods in the Generalized System of Preferences for goods exported to (importing country) Place and date, signature of authorized signatory		

Zdroj: Bestforworld, 2020

4. Metodika a cíle práce

Cílem této diplomové práce je identifikovat klíčové instituty a základní postupy nezbytné pro dovoz zboží do Evropské unie a analýza příslušných celních režimů.

Teoretická část práce je zaměřena na studium odborné literatury zabývající se danou problematikou a příslušnými právními předpisy. V této části byly definovány základní pojmy, kterými jsou Společná obchodní politika EU, vybrané režimy dovozu a role původu zboží.

V rámci praktické části práce jsou nejprve uvedena základní data o importu do EU a dále jsou popsány základní instituty a postupy nezbytné pro dovoz do EU. Následuje případová studie zaměřená na dovoz ze čtyř asijských států s rozdílnou úrovní ekonomik. Výsledkem této studie je zhodnocení dopadu původu zboží na konečný celní dluh. Z metodického hlediska byla použita metoda syntézy a komparace dat, na jejichž základě je případová studie zpracována.

5. Praktická část

V této části práce jsou nejprve představena vybraná data související s importem do EU. Dále jsou v návaznosti na její cíl identifikovány instituty a postupy nezbytné pro dovoz do EU. Jedná se v podstatě o návod, v rámci kterého jsou popsány jednotlivé kroky, které souvisí se získáním vstupních informací pro následné celní řízení. Tento postup je z velké části podložen grafickými prvky v podobě printscreenů v souvisejících aplikacích, aby bylo možné jasně a zřetelně informovat čtenáře o metodickém postupu.

Další část tvoří případová studie, která je zaměřena na obchod s asijskými ekonomikami, a to konkrétně na dovoz textilních výrobků do EU ze čtyř asijských zemí s rozdílnými úrovněmi ekonomik. V rámci srovnání budou porovnána zejména vyměřená cla a výše DPH.

5.1. Vybraná data o importu Evropské unie

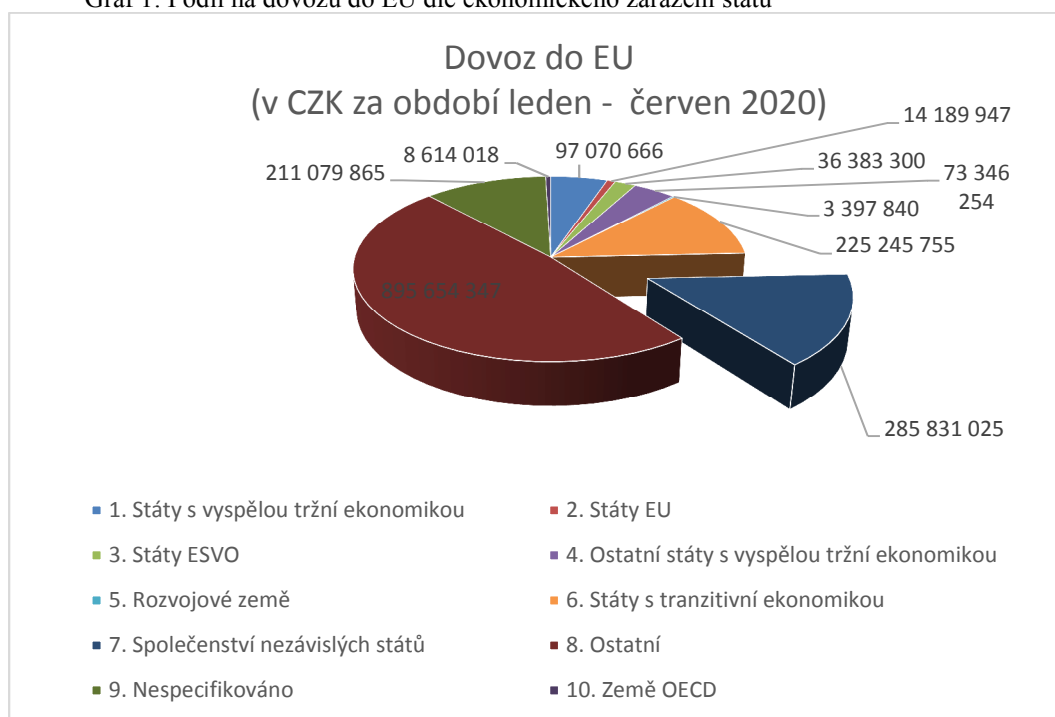
Evropská Unie představuje pro dovozce ze třetích zemí obrovský trh s cca 500 miliony spotřebitelů, což odpovídá asi 7 % světové populace. Nachází se zde celkem pět z deseti největších ekonomik světa (Německo, Francie, Itálie, Spojené království, Španělsko) a vytvoří se přibližně 30 % celkového světového HDP. Jelikož je zde mnoho států rozdílné ekonomické úrovně, kde žije celá řada různých národností, existují mezi nimi rozdíly hospodářské, kulturní i společenské, což z Evropské Unie dělá zcela unikátní heterogenní spotřebitelský trh a lákavou příležitost pro dovozce z jiných zemí (Ceinintelligence, 2020).

Výsledky CPA (Statistical classification of products by activity), tedy statistického rozdělení zboží i služeb dle Evropské unie, dokazují, že struktura dovozu do EU je skutečně různorodá a zahrnuje elektroniku, potraviny a zemědělské plodiny nebo i oblečení. Z interpretace níže uvedeného obrázku, graficky znázorňující složení a hodnotu celkového importu v letech 2015-2019 vyplývá, že dva produkty s nejvyšším procentuálním podílem, tedy počítače (13,4 %) a ropa & zemní plyn (12,9 %) tvoří více než čtvrtinu celkového dovozu. Následují chemické produkty (6,8 %), stroje (6,5 %) a motorová vozidla (5,9 %).

Z hlediska výše patří celní sazby na import do Evropské unie mezi nejnižší na světě. Evropský trh je nejotevřenější pro rozvojové země, vůči kterým, jak se již uvedlo, uplatňuje řadu preferenčních cel. Kromě paliv se na území EU dováží více surovin a zboží ze zemí třetího světa než do USA, Kanady, Japonska a Číny dohromady. Dvě třetiny z celkového množství se používá do nových výrobních procesů v Evropě, podíl zahraničního importu se tudíž rovněž podílí významně na vývozech Evropské unie, přičemž od roku 1995 vzrostl o více než polovinu. V současnosti dosahuje 13 % (Evropa, 2020).

Pro třetí státy je Evropská unie, respektive její členské státy, velmi často i zásadním odběratelem. Nicméně jejím zájmem je liberalizace světového obchodu a zároveň podpora pro chudší a rozvojové země. A tyto zásady se odrážejí i v unijní obchodní politice, v rámci které jsou právě celní sazby nastaveny tak, aby byly co nejpřívětivější vůči importérům z chudých států, zatímco regulativní forma je uplatňována zejména v případech obchodu s vyspělými ekonomikami, nebo za účelem cílených restrikcí.

Graf 1: Podíl na dovozu do EU dle ekonomického zařazení státu

Zdroj: Evropská komise, 2020

Z uvedeného grafu vyplývá, že největší zastoupení v rámci importu Evropské unie, měly s táty zařazené do skupiny ostatní, které představují téměř 80 %. Co se pak týče podílu, které měly na importu rozvojové země, tak se jednalo konkrétně o 3 397 840 Kč a ve srovnání s ostatními uvedenými skupinami v rámci celkového dovozu, se jedná o relativně méně významný import.

5.2. Postup při importu do Evropské unie

Veškeré informace pro dovozce poskytuje velmi přehledně Evropská komise na svých oficiálních webových stránkách <https://ec.europa.eu> v sekci Obchod → Pravidla dovozu a vývozu → Dovoz do EU. Zde jsou shrnuta všechna pravidla, postupy a požadavky, jež musí být splněny, aby došlo k přípuštění zboží do vybraného celního režimu, rovněž obchodně politické informace o členských státech, odkazy na další instituce a mezinárodní organizace, zapojené do problematiky obchodování. Dále potom informace o antidumpingových opatřeních, o sazebních zařazeních, pravidlech původu a preferenčních režimech nebo o obchodních dohodách EU s partnerskými státy nebo integrovaný systém pro správu licencí. Své dotazy či pochybnosti mohou potenciální dovozci směřovat na jistou formu „zákaznické podpory“.

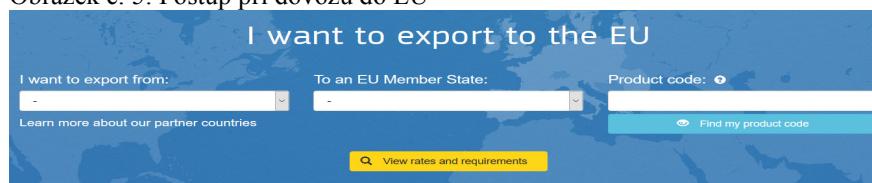
Dva nejdůležitější odkazy nesou označení „Trade helpdesk for exporting to the EU“ (pomoc při vývozu do zemí EU) a „EU Tariff“ (celní sazby v EU).

- **Trade helpdesk for exporting to the EU (pomoc při vývozu do EU):**

poskytuje nezbytné informace partnerským zemím EU o možnostech vstupu na trh a využívání systému preferencí

Základní aplikace:

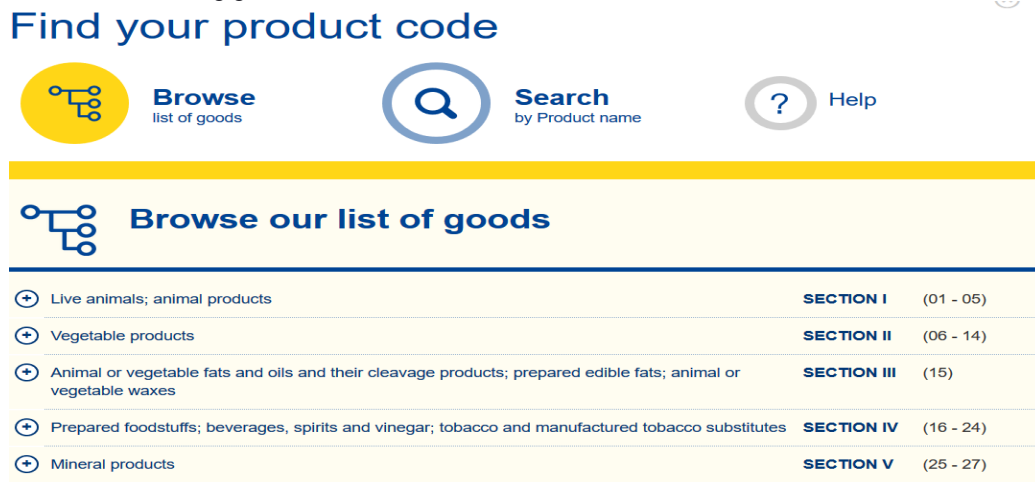
Obrázek č. 5: Postup při dovozu do EU

Zdroj: Europa, 2020

Zde si dovozce jednoduše zadá zemi, ze které vyváží a zemi EU, kam chce dovážet a dále také číselné označení produktu. V případě, že tento kód nezná, aplikace nabízí jednoduchou možnost vyhledání:

Obrázek č. 6: Postup při dovozu do EU

Zdroj: Europa, 2020

Příklad tarifního kódu podle evropské nomenklatury:

64	obuv, návleky, součásti zboží tohoto druhu
6406	svrchní část obuvi, vložky do bot, výplně, kamaše, legíny
6406 10	ostatní části povrchu obuvi
6406 10 10	vyrobena z kůže
6406 10 10 10	ručně vyrobeno
6406 10 10 90	ostatní (Europa, 2020).

Po kliknutí na pole „Find my product code“ se otevře další tabulka, kde je možné postupným dohledáním konkrétního produktu zadat přesné číselné označení.

Jako příklad byly vybrány zemědělské produkty-cereálie-rýže-hnědá rýže-basmati, kód bude tedy 1006209813. Předpokládanou zemí vývozu je Indie při dovozu rýže Českou republiku:

Obrázek č. 7: Postup při dovozu do EU

EU Import duties					
Origin	Measure Type	Tariff	Conditions	Footnote	EU Law
Any Country	Third country duty	65 EUR / 1000 kg		TM916	R1776/19
Any Country	Non preferential tariff quota [28/12/2011 -]	15.00%	Show	CD146	R1273/11
Any Country	Restriction on entry into free circulation		Show	CD421	R1237/16
Any Country	Restriction on entry into free circulation		Show	CD623	R0972/06
India	Tariff preference	0 EUR / 1000 kg	Show	CD134	R0972/06

Zdroj: Europa, 2020

Pod políčkem EU Law – RO972/06 si můžeme najít a vytisknout příslušné zákonné opatření, vztahující se na tento konkrétní případ. Nyní je však zapotřebí kliknout na políčko „Show“ v posledním řádku, který obsahuje zemi exportéra a objeví se informace o nezbytných dokumentech pro dovoz vybraného zboží do země EU:

Obrázek č. 8: Postup při dovozu do EU

Product Code		1006209813
Country of origin		India
B1	Presentation of a certificate/licence/document: A022	Apply the mentioned duty
B2	Presentation of a certificate/licence/document:	Measure not applicable
C1	Presentation of a certificate/licence/document: L001	Apply the mentioned duty
C2	Presentation of a certificate/licence/document:	Measure not applicable
Q1	Presentation of an endorsed certificate/licence: Y100	Apply the mentioned duty
Q2	Presentation of an endorsed certificate/licence:	Measure not applicable
Additional information/Documents produced/Certificates and authorisations		
A022		Certificate of authenticity B "Basmati Rice" for export to the European Community
L001		Import licence AGRIM
Y100		Special entries on the import licence AGRIM

Zdroj: Europa, 2020

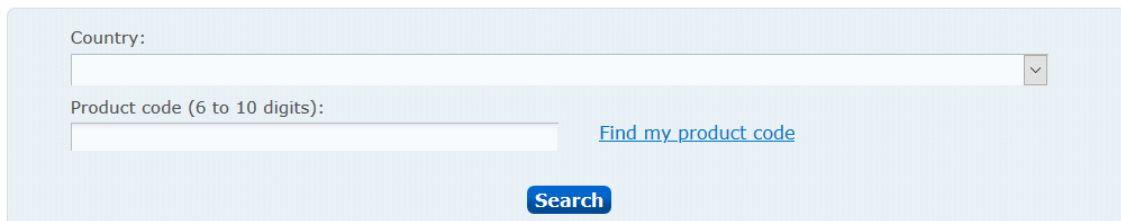
- **EU Tariff (celní sazby v EU)**

Pro předběžné zjištění celní sazby nabízí stránky Evropské komise jednoduchou výpočetní tabulku. Nejprve je však třeba zjistit přesné zařazení daného zboží. Zde se

použije stejný kód, jako ten, který jsme zjistili v předchozím případě. Stejně tak se dá ale znovu zjistit i zde pomocí stejného odkazu (Find my product code) i postupu.:

Obrázek č. 9: Postup při dovozu do EU
EU Tariffs

This section provides information on tariffs and other import measures applied to a given product imported into the EU.

Country:

Product code (6 to 10 digits):

[Find my product code](#)

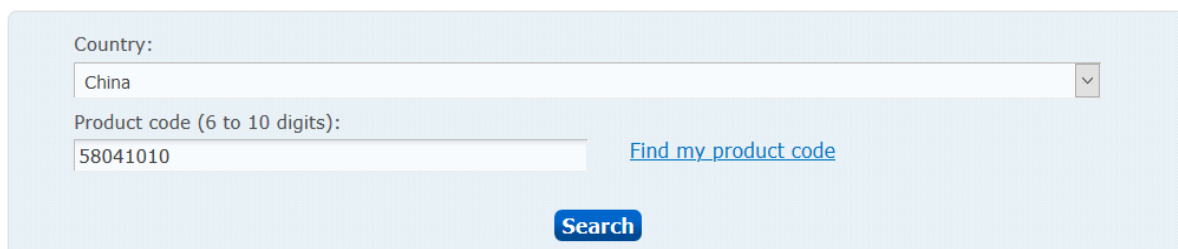
Search

Zdroj: Europa, 2020

V tabulce se nyní zadává již jen země původu vzhledem ke skutečnosti, že poplatky se v rámci Evropské unie mezi jednotlivými státy nemění. V tomto případě zadáme Čínu a tkané látky:

Obrázek č. 10: Postup při dovozu do EU
EU Tariffs

This section provides information on tariffs and other import measures applied to a given product imported into the EU.

Country:

China

Product code (6 to 10 digits):

58041010

[Find my product code](#)

Search

Zdroj: Europa, 2020

Výsledek po kliknutí na tlačítko „Search“:

Obrázek č. 11: Postup při dovozu do EU

Product 58041010

Special woven fabrics; tufted textile fabrics; lace; tapestries; trimmings; embroidery	58	00	000000
Tulles and other net fabrics, not including woven, knitted or crocheted fabrics; lace in the piece, in strips or in motifs, other than fabrics of headings 6002 to 6006	58	04	000000
Tulles and other net fabrics	58	04	100000
 Plain	58	04	101000

EU Import duties

Origin	Measure Type	Tariff	Conditions	Footnote	EU Law
Any Country	Third country duty	6.50%			R0810310
Any Country	Suspension - goods for certain categories of ships, boats and other vessels and for drilling or production platforms	0%	Show	TMS10 EU003	R8726583
Any Country	Airworthiness tariff suspension	0%	Show	CD333	R1815170
Any Country	Non preferential tariff quota	0%	Show	CD605	R0000322

Zdroj: Europa, 2020

Výpočet cel závisí na několika faktorech, jež musí každý dovozce brát v potaz:

- Hodnota zboží
- Celní sazba (viz předchozí postup)
- Původ zboží

Ke stanovení ekonomické hodnoty zboží deklarovaného k importu, potřebné k výpočtu konkrétní výše cla, se provádí tzv. celní hodnocení. Nejběžněji (90 % veškerých cel) se u toho využívá tzv. metody hodnoty transakce. Tato hodnota se rovná aktuální ceně zboží, ceně skutečně placené, většinou tak, jak ji uvádí dovozce na faktuře. Pokud údaj není dostupný nebo použitelný z důvodu zkreslení ceny, dovozu zboží na půjčku, leasing, jako dar nebo propagační materiál, dá se hodnota zboží zjistit ještě za pomoci dalších metod:

- hodnota transakce stejného zboží
- hodnota transakce podobného zboží
- deduktivní postup
- postup vypočtené hodnoty
- určení celní hodnoty použitím vhodných prostředků

Evropská legislativa stanovuje ještě další poplatky, jež se připočítávají k hodnotě transakce dováženého zboží, a to především dopravní náklady. Od těch bude pro účely analýzy v následujících případových studiích upuštěno.

Nezanedbatelnou roli při určení výše cla potom hraje i původ zboží, tedy „ekonomická národnost“ daného dováženého výrobku. V teoretické části již bylo podrobně vysvětleno, že Evropská unie používá systém preferencí a na jaké podstatě funguje. Pro názornost v následujících případových studií budeme pracovat s jednou zemí, na kterou se vztahuje Všeobecný systém preferencí a s druhou, která žádné výhody neuplatňuje.

Použijeme aplikace TARIC CZ, tedy verzi evropského celního sazebníku TARIC, přizpůsobenou českému prostředí (obsahuje kromě celních sazeb a podmínek k dovozu a vývozu zboží navíc sazby DPH a spotřební daně) a E-ČIT, jež poskytuje odkazy na příslušnou legislativu ČR.

Instituce, která veškerá cla vybírá a dohlíží na dodržování příslušných povinností, se jmenuje Celní správa a byla zřízena Zákonem č. 12/2012 o Celní správě České republiky.

Pro zjištění informací o seznamu opatření, podmínkách vývozu a k výpočtu celního dluhu se použije aplikace TARIC-CZ a její zjednodušenou simulace, podrobný návod na používání je k dispozici ke stažení na webových stránkách Celní správy České republiky.

Nejprve je zapotřebí zadat datum, ke kterému se má dovážet a číselný kód. Ten se zjistí buď pomocí stejného postupu, jako v předchozí podkapitole, nebo se dá vyhledat přímo v TARICu. Jako druh dováženého zboží vybereme ručně vyrobené kožené kabelky s vnějším povrchem z textilního materiálu, dle nomenklatury se jedná o kód 4202229010.

Obrázek č. 12: Výpočet pomoci aplikace TARIC CZ

TARIC CZ

(A) Datum simulace:	28.08.2020		e-ČIT
(33) Nomenklatura zboží:		...	
Kód země (17) určení / (34) původu:		...	
			Seznam opatření

Zdroj: Celní správa, 2020

Do kolonky Kód země původu náleží příslušné označení dané země, v případě, že ho neznáme, dá se opět v této aplikaci dohledat.

Obrázek č. 13: Výpočet pomoci aplikace TARIC CZ

(A) Datum simulace:	28.08.2020		e-ČIT
(33) Nomenklatura zboží:	4202229010	...	
Kód země (17) určení / (34) původu:	VN	...	
			Seznam opatření

Zdroj: Celní správa, 2020

Po kliknutí na „seznam opatření“ se ukáže následující tabulka, kde se vybere odkaz „podmínky“ u Dovožních opatření:

Obrázek č.14: Výpočet pomoci aplikace TARIC CZ

Zákazová opatření		
Opatření	Země	Detaily
Dovožní opatření - Kontrola dovozu – CITES (B710, předpis R2117/19): viz podmínky	1011 (ERGA OMNES)	podmínky odkazy
Vývozní opatření - Kontrola vývozu – CITES (B715, předpis R2117/19): viz podmínky	1008 (Všechny třetí země)	podmínky odkazy

Zdroj: Celní správa, 2020

Vysvětlení: ERGA OMNES v obecně v terminologii legislativy znamená zákon, právní akt, rozhodnutí nebo rozsudek vztahující se na všechny strany, nikoliv pouze na přímo zainteresované.

Výsledek:

Obrázek č. 15: Výpočet pomocí aplikace TARIC CZ

Pokud není předložen certifikát C400, ani certifikát Y900, dovoz/vývoz je zakázán!

Certifikáty	
Kód	Popis
C400	Předložení příslušného "CITES" osvědčení
Y900	Deklarované zboží nepodléhá Washingtonské úmluvě (CITES)

Zdroj: Celní správa, 2020

Pro výpočet přesné výše celního dluhu je zapotřebí vrátit se do úvodní části a vyplnit další údaje. Zde hmotnost, celní hodnotu v Kč, množství a měrnou jednotku, opět země odeslání a preferenční kód 200, odpovídající Všeobecnému systému preferencí:

Obrázek č.16: Výpočet pomocí aplikace TARIC CZ

(33) Přídavné kódy:	Meursing	<input type="text"/>	...
(44) Certifikáty:		<input type="text"/>	...
(38) Vlastní hmotnost (kg)		<input type="text" value="5"/>	
(46) Statistická hodnota / (47) Celní hodnota (Kč):		<input type="text" value="5000"/>	
(31) Množství zboží	Měrná jednotka	Upřesnění m.j.	
<input type="text" value="25"/>	<input type="text" value="KGM"/>	<input type="text"/>	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
<input type="button" value="Podmínky vývozu"/>			
(15) Země odeslání:		<input type="text" value="VN"/>	...
(36) Kód preference:		<input type="text" value="200"/>	...
(39) Kvóta:		<input type="text"/>	...
(44) Vedlejší výdaje (Kč):		<input type="text" value="0"/>	
(44) CIF cena (Kč):		<input type="text" value="0"/>	
<input type="button" value="Výpočet celního dluhu"/>			

Zdroj: Celní správa, 2020

Objeví se tabulka s výpočtem celního dluhu, jež odpovídá hodnotě 1 050 Kč:

Obrázek č. 17: Výpočet pomocí aplikace TARIC CZ

Výsledek výpočtu celního dluhu dle TARIC CZ

[Zpět na hlavní stránku](#)

(A) Datum simulace: **28.08.2020** (15) Země odesláni: **VN**
 (33) Nomenklatura zboží: **4202229010** (33) Přídavné kódy:
 (34) Země (region) původu: **VN** (38) Vlastní hmotnost (kg): **5**
 (36) Kód preference: **200** (39) Kvóta:
 (44) Certifikáty: (47) Celní hodnota (Kč): **5000**
 (44) Vedlejší výdaje (Kč): **0** CIF cena (Kč): **0**
 Množství zboží: **25 KGM**
 (31) Popis zboží: Lodní kufry; cestovní kufry a kufříky, včetně toaletních kufříků, diplomatsky, aktovky, školní brašny, pouzdra na brýle, divadelní kukátka, dalekohledy, fotografické přístroje, kamery, hudební nástroje, zbraně a podobné schránky; cestovní tašky, tašky na potraviny nebo nápoje s tepelnou izolací, necesáry, batohy, kabelky, nákupní tašky, náprsní tašky.

Poplatky k zaplacení:

Předpis	Typ	Základ	Sazba	Částka [Kč]
R0978/12 (C142)	A00	5 000,00 Kč	0 %	0,00
Z0235/04 (P305)	B00	5 000,00 Kč	21,00 %	1 050,00
Celkem: 1 050,00				

Zdroj: Celní správa, 2020

Pro určení sazby DPH se dá využít aplikace E-ČIT. Úvodní stranu vyplníme stejně jako v předchozím případě a zaklikneme pole e-ČIT:

Obrázek č. 18: Aplikace E-ČIT

TARIC CZ

(A) Datum simulace:	28.08.2020	☒ e-ČIT
(33) Nomenklatura zboží:	4202229010	☐
Kód země (17) určen / (34) původu:	VN	☐
<input type="button" value="Seznam opatření"/>		
(33) Přídavné kódy:	Meursing	☐
(44) Certifikáty:		☐
(38) Vlastní hmotnost (kg)	5	
(46) Statistická hodnota / (47) Celní hodnota (Kč):	5000	
(31) Množství zboží	Měrná jednotka	Upřesnění m.j.
25	KGM	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
<input type="button" value="Podmínky vývozu"/>		
(15) Země odesláni:	VN	☐
(36) Kód preference:	200	☐
(39) Kvóta:		☐
(44) Vedlejší výdaje (Kč):	0	
(44) CIF cena (Kč):	0	<input type="button" value="Výpočet celního dluhu"/>

Zdroj: Celní správa, 2020

Nyní se ukáže možnost výběru konkrétní skupiny, do které naše zboží náleží:

Obrázek č.19: Aplikace E-ČIT

▶ 39	PLASTY A VÝROBKY Z NICH
▶ 40	KAUČUK A VÝROBKY Z NĚJ
▶ 41	SUROVÉ KŮŽE A KOŽKY (JINÉ NEŽ KOŽEŠINY) A USNĚ
▶ 42	KOŽENÉ ZBOŽÍ; SEDLÁŘSKÉ A ŘEMENÁŘSKÉ VÝROBKY; CESTOVNÍ POTŘEBY, KABELKY A PODOBNÉ SCHRÁNKY; VÝROBKY ZE STŘEV (JINÝCH NEŽ Z HOUSENEK BOURCE MORUŠOVÉHO)
▶ 43	KOŽEŠINY A UMĚLÉ KOŽEŠINY; VÝROBKY Z NICH
▶ 44	DŘEVO A DŘEVĚNÉ VÝROBKY; DŘEVĚNÉ UHLÍ

Zdroj: Celní správa, 2020

Obrázek č. 20: Aplikace E-ČIT

4202 21 00 90	--- Ostatní
4202 22	-- <i>S vnějším povrchem z fólií z plastů nebo z textilních materiálů</i>
4202 22 10 00	--- Z fólií z plastů
4202 22 90	--- Z textilních materiálů
4202 22 90 10	---- Ručně vyrobené
4202 22 90 90	---- Ostatní

Zdroj: Celní správa, 2020

Po zaškrtnutí přesného kódu 4202229010 dostaneme následující tabulku. Jelikož se snížená sazba 15 % uplatňuje pouze na některé výrobky zdravotnického charakteru, v našem případě je správnou hodnotou 21 %.

Obrázek č. 21: Aplikace E-ČIT

Daňové sazby			
Opatření	Země	Přídavný kód	Detaily
Daň z přidané hodnoty (DPH) (P305, předpis Z0235/04): 21 %	AAAA (Všechny země)		
Daň z přidané hodnoty (DPH) (P305, předpis Z0235/04): 15 %	AAAA (Všechny země)	R005	podmínky odkazy

Zdroj: Celní správa, 2020

Celní kodex EU ve svém článku 150 Volba celního režimu stanovuje:

„Není-li stanoveno jinak, má deklarant bez ohledu na povahu nebo množství zboží nebo jeho zemi původu, odeslání nebo určení možnost zvolit celní režim, do něhož má být zboží za podmínek platných pro tento režim propuštěno.“

Pro zahájení celního řízení, při kterém se rozhodne o propuštění do požadovaného režimu, je zapotřebí podat kromě prohlášení deklaranta také speciální

žádost, dostupnou ke stažení a vyplnění na internetových stránkách Celní správy (Celní správa, 2020).

Nejprve je zapotřebí vyplnit obecnou žádost:

Obrázek č. 22: Žádost o povolení zvláštního celního režimu

EVROPSKÁ UNIE		Žádost o povolení zvláštního celního režimu	
Průpis	1. Zadátelem		Vyhrazeno pro účely celního řízení
	2. Celní režim (v)	3. Druh žádosti	4. Dodatečné tiskopisy
5. Místo a druh účtářství / záznamů			
6. Doba platnosti povolení			
7. Zboží určené k propuštění do režimu			
Kód KN	Popis	Množství	Hodnota
8. Zušlechťené nebo přepracované výrobky			
Kód KN	Popis	Výtěžnost	
9. Popis předpokládáných činností			
10. Hospodářské podmínky			
11. Celní úřad (y)			
a) propouštějí do režimu			
b) vyřizují režim			
c) vykonávající dohled			
12. Ztotožnění	13. Úhita pro vyřízení režimu (měsíce)	14. Zjednodušené postupy	15. Přesun
16. Doplnkové informace			
17. Podpis		Datum 31.8.2020	
Jméno			

Zdroj: Celní správa, 2020

Pokud se jedná o jiný režim než volný oběh, následuje dodatečná žádost o vybraný konkrétní celní režim, například režim aktivního zušlechťovacího styku:

Obrázek č. 23: Žádost o povolení režimu aktivního zušlechťovacího styku

EVROPSKÁ UNIE		Žádost o povolení režimu aktivního zušlechťovacího styku	
Dodatečný tiskopis			
Průpis	18. Rovnocenné zboží		
	Kód KN	Popis	
19. Předávaný vývoz			
20. Propuštění do volného oběhu bez celního prohlášení			
21. Doplnkové informace			
22. Podpis		Datum 31.8.2020	
Jméno			

Zdroj: Celní správa, 2020

Po ověření prohlášení, podkladů a samotného zboží pověřenými celními orgány a stanovení celního dluhu i vedlejších poplatků dojde teprve o rozhodnutí a propuštění do celního režimu. Jak bylo uvedeno na počátku analýzy, ne u všech typů režimů vzniká

povinnost uhradit clo. Jelikož však 90 % dovozu zboží do EU používá volný oběh, pro celní řízení se ve většině případů také vypočítá celní dluh.

Dle článku 195 Celního kodexu EU:

„Vznikne-li propuštěním zboží do celního režimu celní dluh, je propuštění zboží podmíněno zaplacením částky dovozního nebo vývozního cla odpovídající celnímu dluhu nebo poskytnutím jistoty, kterou se tento dluh zajistí.“

Nejčastěji používanému celnímu režimu Volného oběhu se Celní kodex věnuje poměrně podrobně.

„Zboží, které není zbožím Unie a které má být uvedeno na trh Unie nebo je zamýšleno k soukromému použití nebo k osobní spotřebě na celním území Unie, se propustí do volného oběhu.

Propuštění do volného režimu zahrnuje:

- Výběr veškerého dlužného dovozního cla,
- případně výběr dalších poplatků stanovených příslušnými platnými předpisy týkajícími se výběru těchto poplatků,
- uplatnění obchodněpolitických opatření a zákazů a omezení, pokud nebyla uplatněna v dřívější fázi, a
- splnění dalších formalit stanovených pro dovoz daného zboží.

Propuštěním do volného oběhu získává zboží, které není zbožím Evropské unie, celní status zboží Unie.“

Zbývající z vybraných režimů Celní kodex shrnuje pod označení zvláštní režimy (viz kapitola Režimy dovozu).

5.3. Případová studie

Případová studie se zaměřuje na obchod s asijskými ekonomikami, a to konkrétně na dovoz textilních výrobků. Z hlediska cíle diplomové práce se pak tato kapitola konkrétně zaměřuje na zboží, jenž je po úspěšném vyřízení celního procesu následně propuštěno do režimu volného oběhu. Smyslem celé kapitoly je komparace vybraných

artiklů, jenž přechází právě do režimu volného oběhu za účelem identifikace rozdílů v celkových konečných nákladech na toto zboží. Zároveň budou v rámci komparace identifikovány i náklady na pořízení obdobného zboží v České republice, aby bylo možné porovnat skutečný rozdíl v celkových nákladech pro dovozce zboží.

V rámci případové studie bude provedena komparace nákladů spojených s dovozem vybraných komodit do Evropské unie, z pohledu dovozce. V rámci srovnání budou porovnána zejména vyměřená cla a DPH s ohledem na to, aby byly zmíněny i případné další restrikce, které mohou být spojeny dovozem vybraných komodit, jako jsou například certifikace, či jiné legislativní nebo administrativní bariéry.

V rámci této případové studie byla použita data, jejichž zdrojem byly webové stránky Evropské komise, na kterých je možné nalézt strukturované a přehledné informace o dovozu zboží. Evropská unie zde dovozce informuje o pravidlech, postupech, ale také požadavcích, které se na dovoz vztahují v jednotlivých případech. Zmíněná pravidla, postupy a požadavky jsou velmi rozsáhlým tématem, které je velmi variabilní a odvíjí se od země dovozu, charakteru zboží, ale i dalších individuálních charakteristik. V rámci zpracování této diplomové práce byly stránky Evropské komise použity pro identifikaci specifik pro dovoz vybrané komodity. Klíčový je však odkaz na další web, který se zabývá pomocí při vývozu do Evropské unie a v originále nese název „Trade helpdesk for exporting to the EU“. Jedná se o informační portál, zaměřený zejména na podporu dodavatelů z třetích zemí při jejich vstupu na trh Evropské unie, a to v návaznosti na využití systému preferencí.

Dalším krokem pak bylo přesně zjištění specifik souvisejících s importem zboží z vybraných států. K tomu byly využity webové stránky <https://trade.ec.europa.eu>, kde je možné po zadání vstupních údajů o zemi, ze které bude dováženo, vyplnění cílové země dovozu v Evropské unii a zadání produktového kódu dovážených komodit zjistit, jaké se na tento obchod vztahují základní povinnosti dle pravidel pro obchodní styk mezi Evropskou unií a státem vývozu, a v ohledu na komoditu, které by se tento obchodní styk dotýkal.

Co se týče produktového kódu, pokud není přesně znám, je možné prostřednictvím této aplikace na webu trade.ec.europa.eu dohledat jeho přesné znění, skrze systematické vyhledávání prostřednictvím strukturovaného produktů dělení do skupin.

Konkrétní informace o celních sazbách je pak možné přesně identifikovat s využitím aplikace na webových stránkách „EU Tariff“ (celní sazby v EU) nebo prostřednictvím aplikace TARIC CZ na webových stránkách celní správy České republiky. A právě aplikace TARIC CZ byla využita při zpracování komparace v rámci této diplomové práce, jelikož jejím výstupem jsou číselné údaje o výši DPH a cla souvisejícího s importem konkrétní komodity (i z hlediska jejího množství nebo nákladů na dopravu) do České republiky.

V rámci komparace byly zároveň vyhodnocovány další specifika související s přípuštěním zboží do vybraného celního režimu, rovněž obchodně politické informace o členských státech, odkazy na další instituce a mezinárodní organizace, zapojené do problematiky obchodování. Dále potom informace o antidumpingových opatřeních, o sazebních zařazeních, pravidlech původu a preferenčních režimech nebo o obchodních dohodách EU s partnerskými státy nebo integrovaný systém pro správu licencí. Nicméně v návaznosti na to, že pro import byla vybrána komodita z oblasti textilního zboží, neexistují žádné významné bariéry, které by tomuto obchodu bránily, jak bude i později vysvětleno a doloženo vyjádřením vybrané instituce z oblasti textilního průmyslu.

5.3.1. Vstupní informace o provedené komparaci

Pro účely této diplomové práce bude v rámci případové studie porovnáván import textilních výrobků, v nominální celkové hodnotě 10 000 Kč. Jedná se o fiktivní příklad, nicméně díky tomu, že bude porovnáván jako skutečný, bude možné posléze vyhodnotit dopady importních opatření Evropské unie, dle země původu. A zároveň budou identifikovány povinnosti importéra ve vztahu k celní správě. Dále pak byly stanoveny náklady na dopravu v symbolické hodnotě 1 000 Kč, jelikož i tyto náklady se podílí na stanovení výše cla a DPH.

Pro účely této případové studie byly vybrány textilní výrobky s kódem 6206300090. Jedná se o Oděvy a oděvní doplňky, jiné než pletené nebo háčkové, konkrétně pak dámské nebo dívčí halenky, košile a košile z bavlny.

Webové stránky trade.ec.europa.eu posléze vytvořila seznam informací, požadavků a specifik, které se vážou k dovozu dané komodity z vybraných států.

V případě této případové studie bylo porovnáno, zda a jak se na povinnostech importéra rozdílně projeví, bude-li zboží pocházet z ekonomicky rozdílných zemí Asie. Co se týče rozvinuté země, byla do srovnání zařazena Jižní Korea, které ji sice méně tradičním exportérem textilního oblečení než například Taiwan, který se rovněž řadí mezi vyspělé ekonomiky, nicméně chybí na seznamu, ze kterého je možné na výše zmíněných internetových stránkách vybírat. A právě to je možné označit jako jejich zásadní nedostatek, jelikož nabídka států není kompletní a chybí zde například i Čína, které je velmi významným státem pro import do Evropské unie a informace o importu z Číny z hlediska celního řízení i dalších souvisejících informací, by pravděpodobně mohlo být přínosné pro celou řadu současných i budoucích importérů do EU. Dále byla do srovnání zařazena země s průměrnou ekonomikou, kterou je v tomto případě Vietnam. A v neposlední řadě pak Kambodža, která patří mezi nejméně rozvinuté země a je závislá především na exportu oblečení. Nicméně v průběhu dalšího zpracování bylo posléze zjištěno, že Kambodže byly dočasně odebrány celní preference, a to na základě Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/550 ze dne 12. února 2020, kterým se mění přílohy II a IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012, pokud jde o dočasné odnětí režimů podle čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) č. 978/2012 pro některé produkty pocházející z Kambodžského království. V návaznosti na to pak byl do komparace dodatečně zařazen i Bangladéš, jehož ekonomika taktéž patří mezi nejméně rozvinuté na světě a je z velké části závislá právě na výrobě textilních výrobků.

Jedná se tedy o státy, mezi jejichž ekonomiky jsou zásadní difference. A právě tyto ekonomické difference by se dle souvisejících politik a teorií měly podílet na tom, jaké budou další celkové náklady spojené s dovozem vybrané komodity z těchto států. A to především díky tomu, jak se k mezinárodnímu obchodu s těmito státy řadí samotná Evropská unie jako celek. V rámci komparace tedy bude vyhodnoceno, jak se ekonomická situace daného státu podílí na celním režimu pro vybranou komoditu textilního zboží (dámská trička a halenky).

5.3.2. Výsledky komparace – zjištěná výše vyměřeného cla a DPH

V rámci komparace byly nejprve ověřeny celní preference na stránkách Evropské komise (zda existují a v jaké výši) a posléze byla data zadána do aplikace

na webu celní správy České republiky. Vstupní údaje o exportované zboží zůstala totožná a měnil se pouze stát, ze kterého by mělo být dováženo a zároveň také sazba preferencí, na základě předchozího zjištění. V rámci zpracování bylo zároveň zjištěno, že i přesto, že je Kambodža rozvojovou zemí, byly jí preference dočasně odebrány. Aby tedy bylo možné porovnat jejich dopady na finální náklady spojené s importem, byl do srovnání dodatečně zařazen Bangladěš, který tyto preference rovněž má, jakožto jedna z neméně rozvinutých zemí na světě. V následující tabulce je možné pozorovat, jak se při totožné hodnotě zboží 10 000 Kč a symbolické částce 1 000 Kč za dopravu, měnila celková částka celního dluhu při importu a výše DPH.

Tabulka č. 1: Vyměřené clo a DPH při dovozu komodity z vybraných států

Dovoz ze země	Vyměřené clo	DPH	Celkem
Kambodža	(12 %) 1200	2 562	3 762
Bangladěš	(0 %) 0	2310	2310
Jižní Korea	(12 %) 1200	2562	3762
Vietnam	(9,6 %) 960	2511,6	3471,6

Zdroj: Vlastní zpracování na základě informací na webu celnisprava.cz

V případě Kambodži s dočasně odebranými preferencemi a Jižní Koreje, která je rozvinutou zemí bez preferencí, bylo clo vyměřeno v plné výši, tedy jako 12 % z nominální hodnoty importovaného zboží (10 000 Kč). Bangladěš, jakožto rozvojová země, je zařazen v rámci systému preferencí a při importu tak vybrané zboží z této země není procleno, respektive výše celní sazby je 0. Vietnam, který sice již není rozvojovou zemí, nicméně se neřadí mezi rozvinuté země, má nastavenou sníženou sazbu na import vybrané komodity, a to jako sazbu 9,6 %, čímž je částečně zvýhodněn při importu.

Co se pak týká DPH, povinnost jej zaplatit nastala ve všech případech, bez ohledu na zemi původu. Jedná se tedy o sazbu, která se mění pouze v ohledu na druh zboží, dle aktuální platné legislativy o DPH, podle které u nás nyní existuje snížený tarif pro vybrané zboží (např. potraviny) v hodnotě 15 % a základní tarif ve výši 21 %, jemuž podléhá i vybrané importované zboží. Výše DPH se vypočítává z ceny zboží, která je navíc navýšena o další náklady, jako je doprava a také vyměřené clo.

Právě předchozí vyměřené clo pak způsobovalo další diference v rámci vyměřeného DPH, které tak bylo nejvyšší u zboží importovaného ze zemí bez preferencí, tedy z Kambodži a z Jižní Koreje. V celkové výši pak byly více náklady spojené s importem v těchto zemích rovněž nejvyšší, a to o 291 Kč než v případě Vietnamu s částečnými preferencemi. Zatímco v případě rozvojového Bangladéše s platnými preferencemi se jednalo o rozdíl dokonce 1452 Kč, což je přibližně 40 %.

V rámci provedené komparace bylo ověřeno, že skutečně existují rozdílné podmínky pro import, které mají za účel zvýhodnit importéry ze zemí s nižší ekonomickou úrovní.

5.3.3. Celní řízení, certifikace a další podmínky dovozu textilního zboží

Konkrétní celní řízení pak má být bezodkladně provedeno po dovezení daného zboží na území cílového státu, a to jeho dopravcem nebo jinou zmocněnou osobou, která podá celní prohlášení skrze Jednou celní deklaraci (formulář JCD). K tomu, aby mohlo být skutečně vyměřeno clo v preferenční hodnotě, pokud tento nárok existuje, je zároveň zapotřebí doložit v případě dovozu textilu oficiální doklad s názvem EUR 1 nebo prohlášení na faktuře.

Doklady nezbytné pro úspěšné provedení celního řízení v případě dovozu textilního zboží:

- Faktura za dovážené zboží v celním řízení
- Vyplněný formulář JCD
- Nákladní list
- Doklad o celní jistotě (pouze v některých případech)
- Celní registrační číslo

V některých případech mohou být požadovány i jiné doklady, jako jsou licence, identifikační doklady a další doklady, na základě požadavků celního úřadu. Nicméně v případě dovozu bavlněných nezačerných dámských triček by tato povinnost odpadala. Zboží je posléze podrobena přejímce v celním skladu a také fyzické kontrole pracovníkem celní správy, který ověřuje, zda skutečnost odpovídá informacím zadaným v rámci formulářů.

Náklady za tyto administrativní kroky mohou vznikat například při vyplňování formuláře JCD, pokud tak není schopen dovozce učinit osobně a musí oslovit odborníka, který to pro něj vykoná za úplatu. Další náklady pak mohou vznikat například za zastoupení v celním řízení, pokud jej vykonává například dopravce. Nicméně variabilita těchto nákladů je velmi vysoká a není tak možné tyto náklady přesněji identifikovat.

V rámci zpracování této diplomové práce bylo v otázce certifikace, nebo dalšího prověřování v případě dovozu textilních výrobků z třetích zemí, zjištěno, že Textilní zkušební ústav v tomto případě na textilní zboží nevztahuje žádná specifická pravidla či podmíněná certifikace. A to až na výjimky, jakým jsou například textilní hračky pro děti do 3 let. Nicméně dovozce, respektive jejich případný prodávající na trhu Evropské unie je povinen se při jejich prodeji řídit platnou legislativou, zejména obchodním zákoníkem a zboží musí odpovídat našim legislativním požadavkům. Řešení případných sporů nebo nesrovnalostí je pak primárně v kompetenci České obchodní inspekce. Co se pak týče zminěného vyjádření Textilního zkušební úřadu o dovozu textilu, tak je takovéto: *„Uvedené dovážené výrobky nepodléhají v ČR povinnému posouzení či certifikaci. Povinně se posuzují např. ochranné pracovní oděvy, textilní hračky ... a výrobky pro děti do 3 let. Každý výrobek na trhu EU však musí být bezpečný. Je tedy nutno vzít v potaz zákon č. 102/2001 Sb. o obecné bezpečnosti. Daný výrobek by tedy neměl svou konstrukcí, složením, způsobem používání být svým uživatelům nebezpečný. Je na výrobcí (dodavateli), aby zvolil způsob, jak bezpečnost ověřit a event. prokázat. Obecně při uvádění takových výrobků na trh EU není v povinnosti dovozce dokládat protokoly či certifikáty. Měl by být však sám ujištěn, že to, co uvádí na trh je bezpečné. Existují certifikáty či doklady o provedených zkouškách jsou vždy na trhu výhodou. U textilních výrobků bývá onou bezpečností ve většině případů chápána zdravotní nezávadnost. Dvozce si může nechat své výrobky a materiály otestovat a posoudit z hlediska zdravotní nezávadnosti v příslušných zkušebních a certifikačních institucích a získat tak doklad o bezpečnosti pro své odběratele, Akceptovatelné jsou i certifikáty z akreditovaných zahraničních laboratoří (např. certifikáty Oekotex Standard 100). Každý výrobek by měl být samozřejmě ještě správně označen v souladu s požadavky zákona č. 634/1992 Sb. v plat. znění, na ochranu spotřebitele.“*

Závěr

Předkládaná práce se zaměřuje na oblast dovozu do Evropské unie ze třetích zemí a s tím souvisejícím celním řízením a další regulací obchodu. Obchodní politika Evropské unie při dovozu ze třetích zemí je primárně zaměřena na ochranu spotřebitelů z řad občanů Evropské unie, nicméně vedle toho je jedním z jejích dalších cílů i podpora rozvojových ekonomik ve třetích zemích, což se projevuje právě v oblasti nastavení celních tarifů (jsou příznivější pro dovoz z rozvojových zemí) a v dalších regulacích obchodní politiky unie.

Hlavním cílem diplomové práce je identifikovat klíčové instituty a základní postupy nezbytné pro dovoz zboží do EU a analýza vybraných celních režimů dle země původu a jejich dopad na konečný celní dluh a veškerou legislativu. V návaznosti na hlavní cíl diplomové práce bylo záměrem vytvořit kromě teoretického výkladu i jakousi formu manuálu pro případné dovozce, což v dnešní době velmi usnadňují moderní aplikace poskytované Celní správou České republiky.

Diplomová práce se pak dělí na dvě stěžejní části, a to na část praktickou a část teoretickou. V rámci teoretické části byly nastíněny základní principy společné obchodní politiky Evropské unie. Pozornost byla věnována nástrojům obchodní politiky, a to jak tarifním, tak i těm netarifním, dále se pak práce zabývá zejména cly a jejich členěním. V návaznosti na to jsou identifikovány základní obchodní dohody EU, neboť ty mnohdy určují jisté preferenční sazby, jež tvoří jakýsi stavební kámen analýzy v druhé části práce. V poslední části literární rešerše byly popsány vybrané celní režimy a princip jejich fungování, neboť v praktické části byla pozornost věnována celním povinnostem a příslušné legislativě při dovozu zboží. Z hlediska zdrojů bylo ve větší míře využito oficiální webové stránky Evropské komise a Celní správy České republiky. V teoretické části bylo čerpáno i z některých knižních zdrojů. V podkapitole o legislativě celních režimů bylo často přímo citováno ze samotného Celního kodexu Evropské unie.

Praktická část práce je zaměřena na dovoz zboží z praktického hlediska. V prvním kroku byl sestaven metodický postup při importu zboží do Evropské unie, který má za cíl seznámit čtenáře s nástroji a dalšími skutečnostmi, které souvisí s procesem celního řízení při importu. Tento metodický postup je podložen grafickými výstupy z jednotlivých kroků, které mohou být realizovány online, což celý proces

celního řízení zefektivňuje a přispívá k jeho rychlejšímu průběhu. Dále byla v rámci praktické části diplomové práce zpracována komparace dovozu vybraného zboží z několika vybraných států Asie, aby bylo možné porovnat, zda a jak se mění celní sazby a další okolnosti související s dovozem v závislosti na zemi původu zboží. Vlastní komparace byla zaměřena na dovoz textilního zboží z asijských států, a to konkrétně na dovoz zboží v kategorii dámská trička a halenky z bavlny (kód 6206300090). Bylo porovnáno, jak se mění podmínky pro dovoz, pokud zboží bude dováženo z rozvojových zemí, jako je Kambodža, Bangladéš nebo Vietnam, i to, jak se na dovozních podmínkách projeví status ekonomicky rozvinuté Jižní Koreje.

Již v tomto kroku byl identifikován zásadní nedostatek, a to fakt, že Evropská komise sice na svém webu nabízí velmi dobrou podporu pro osoby, které se zajímají o dovozní podmínky ze třetích zemí, nicméně při zadávání kritérií pro dovoz bylo zjištěno, že předdefinovaný výčet států není kompletní a některé státy světa na něm chybí. A to například Čína, která je velmi významným importérem do Evropské unie, i přes existující restrikce, které jsou zacíleny zejména na ochranu výrobců a producentů z Evropské unie. V návaznosti na toto zjištění vyplynulo při zpracování této diplomové práce i doporučení pro další rozšíření seznamu na webu Evropské komise, v rámci podpory zájemců o import do Evropské unie tak, aby jim byly poskytovány kompletní informace o dovozních podmínkách a mohli si tak napřímo porovnat další náklady a podmínky, které se k jejich importnímu záměru vztahují. Obzvláště v případě zemí, jako je Čína, které jsou velmi významné pro dovoz vybraných komodit. Právě u Číny je velmi pravděpodobné, že vznikne potřeba tyto informace o importu dohledat, jelikož je zdrojovou zemí pro komodity k dalšímu prodeji (případně zpracování) pro mnoho evropských obchodníků.

Nicméně v dalším postupu pak bylo využito webové aplikace TARIC CZ, díky které bylo možné zjistit konkrétní daňovou a celní povinnost, vyplývající z dovozu z vybraných států. V tomto případě vyšlo najevo, že vůči Kambodže byly celní preference dočasně pozastaveny a dovážené zboží by tak bylo procleno plnou sazbou 12 %, stejně jako v ekonomicky rozvinuté Jižní Koreji, bez celních preferencí. Při dovozu z Bangladéše, kde by pro zboží nebylo vyměřeno žádné clo, by se platilo pouze DPH. V případě dovozu z Vietnamu byla identifikována snížená sazba pro výpočet cla. Tato komparace tak potvrdila existenci rozdílů v rámci celního řízení pro dovoz z různých zemí světa, které odráží jejich ekonomickou situaci, ale i další

skutečnosti, díky kterým jsou státy zařazeny do systému preferencí, či nikoli. Případný importér by tak měl brát v potaz i tyto skutečnosti, jelikož se mohou velmi zásadně podílet na výsledných celkových nákladech za zboží. Může se tak dokonce stát i to, že zboží, které by bylo nakoupeno v některém státě levněji, může mít celkové vyšší náklady na pořízení, právě díky tomu, že budou navýšeny o celní poplatky a tím pádem bude vypočteno i vyšší DPH. V případě importu je tedy dobré v rámci primární studie zjišťovat i tyto okolnosti a snažit se najít takové řešení, které bude pro importéra nejpříznivější. Nicméně obecně je však evidentní, že snahou Evropské unie je to, aby v rámci mezinárodního obchodu podporovala právě země, které jsou ekonomicky slabé a pomohla jim tak tuto jejich situaci vylepšit, díky posílení jejich exportu do unie.

V rámci studie byl porovnáván import vybraných textilních výrobků v režimu propuštění do volného oběhu, který nepodléhá žádným významnějším restrikcím, podmíněné certifikací nebo kvótám. Avšak téma importu je velmi obsáhlé, každá komodita má svá specifika, pro které jsou stanoveny odlišné podmínky pro import. Je proto vždy zapotřebí ověřit si konkrétní podmínky, například skrze webové portály zmíněné v této diplomové práci. A zároveň sledovat aktualizace a další změny, které by mohly konkrétní obchod ovlivnit.

Dovoz textilního zboží do Evropské unie a konkrétně pak České republiky je zároveň relativně kontroverzním tématem. A to obzvláště v případě dovozu z rozvojových zemí, nebo zemí kde jsou špatné pracovní podmínky při jejich výrobě či je dokonce využívána dětská práce. Tyto země se pak stávají levnými konkurenty pro naše domácí závody, které dokáží vyrobit obdobné výrobky, avšak jejich cena je vyšší (zejména v návaznosti na vyšší náklady na práci, díky lepším pracovním podmínkám a zejména mzdě) a díky tomu i konkurenčně znevýhodněna.

Aktuálně však nebyly zjištěny žádné významné bariéry, které by z hlediska celního řízení bránily v importu vybrané komodity ze států, které byly hodnoceny v rámci případové studie.

Summary

The topic of the following diploma thesis is the import of goods into the EU in selected regimes according to the country of origin. The main goal of this thesis is to identify the key institutes and basic procedures essential for the import of goods into the EU and the analysis of the relevant customs regimes of importing goods into the European Union. Furthermore, the reflection of the country of origin on the total amount of the customs debt and on all the related legislation is also described in this work.

This thesis can serve as a guide for importers dealing with the challenging tasks to be well versed in all the laws and its paragraphs, related to this topic and is divided into two parts.

The theoretical one is then segmented into three chapters and seeks to clarify the basic concepts for better understanding of the topic. I.e. the Common Commercial Policy of the European Union import regimes and the preferential and non-preferential origin of goods.

The practical part deals first with a detailed procedure for imports and then with an analysis of the customs debt in the form of a case study focused on imports into the European Union from 4 Asian countries with different economic levels. The result of this study is an evaluation of the impact of the origin of goods on the final customs debt.

Key words: Import of Goods, customs Procedures, Customs Duty

Zdroje

Knižní zdroje:

Machková, H., Černošlávková, E., Sato, A. (2014). *Mezinárodní obchodní operace*. Praha: Grada Publishing, a.s.

Beneš, V. (2004). *Zahraniční obchod*. Praha: Grada.

Fojtíková, L., Lebieczik, M. (2008). *Společné politiky Evropské unie. Historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha: C. H. Beck

Klabouchová, I. (2002). *Clo a původ zboží. 3. vydání*. Praha: Polygon.

Prosman, M., Vysocký, R. *Colné právo*. Bratislava: Wolters Kluwer.

Janatka, F., Hándl, J., Novák, R. (1999). *Obchodní operace ve vývozu a dovozu*. Praha: Codex Bohemia.

Kalínská, E. (2010). *Mezinárodní obchod v 21. století*. Praha: Grada.

Tichá, L. (2007). *Vnější obchodní vztahy ČR*. (1. vyd.). České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích.

Svatoš, M. (2009). *Zahraniční obchod: teorie a praxe*. Praha: Grada.

Daniels, J., Radebaugh, L., Sullivan, D. (2009). *International Business. Environments and Operations*. New Jersey: Pearson Education.

Alexandr, N. (1997). *International retailing*. Cornwall: T. J. International.

Internetové zdroje:

Euroskop, (2020). *Základní informace o vnitřním trhu*. [online, cit. 21. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8739/sekce/zakladni-informace-o-vnitrim-trhu/>

Evropský parlament, (2019). *Evropská unie a její obchodní partneři*. [online, cit. 22. 12. 2019].

Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/160/evropska-unie-a-jeji-obchodni-partneri>

Evropská unie, (2020). *Cíle a hodnoty Evropské unie*. [online, cit. 10. 1. 2020].

Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_cs

- Evropská parlament, (2019). *Globalizace a obchodní politika EU*. [online, cit. 15. 1. 2020]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/economy/20190528STO53303/obchodni-politika-eu-v-globalizovanem-svete>
- Euroskop, (2020). *Příjmy rozpočtu EU*. [online, cit. 12. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/trade-policy/trade-agreements/>
- Sobotka, B. (2016). *Důvodová zpráva k celnímu zákonu*. [online, cit. 12. 1. 2019]. Dostupné z: <file:///C:/Users/ARMIOCZ/Downloads/5672045-2016-01-13-duvodova-zprava-6104858.pdf>
- Evropa, (2019). *Obchodní dohody EU*. [online, cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/trade-policy/trade-agreements/>
- Celní správa, (2020). *Tranzit unie a společný tranzitní režim*. [online, cit. 3. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/trade-policy/trade-agreements/>
- Celní správa, (2020). *Dočasné použití*. [online, cit. 3. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/celni-rizeni/RHU/Stranky/docasne-pouziti.aspx>
- Ekonomikon, (2020). *Stupně ekonomické integrace*. [online, cit. 10. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.ekonomikon.cz/ekonomika/integrace/>
- Zákony pro lidi, (2020). Zákon č. 242/2016 Sb. [online, cit. 10. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-242>
- Celní správa, (2020). Zajištění celního dluhu. [online, cit. 10. 2. 2019]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/clo/celni-rizeni/zajisteni/Stranky/default.aspx>
- Celní správa, (2017). *Stručný návod k použití aplikace TARIC CZ*. Praha: Generální ředitelství cel. [online, cit. 11. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.celnisprava.cz/HermesApps/TaricConsultation/doc/manual_taric.pdf
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2016). *Systém všeobecných celních preferencí*. [online, cit. 12. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/system-vseobecných-celních-preferenci/system-vseobecných-celních-preferenci-gsp--146356/>